

Sam J. Lundwall - Bernhard Dobyvateľ

3. část

13.

"To bylo o chlup!" prohlásil hrdina, samolibě se zašklebil a zamnul si ruce. "Ještě sekundu a byl byste mrtev." Sedl si a poškrábal se na klenutém břiše.

"Kdo jste?" zeptal se Bernhard.

"Já?"

"Ano, vy."

"Jsem znám pod mnoha jmény," odpověděl muž tajemně a zamával karmínovou kapuci. "Smíte mi říkat Zachránce, stejně jako ta obluda na Phlegetonu je vaším Nepřítelem."

"Byla" opravil ho Bernhard. "Něco ji zabilo o pár sekund dřív, než jste se objevil."

"Většinou to tak bývá," povzdechl si Zachránce. "Musíte si uvědomit, že i váš Nepřítel má své vlastní Nepřátele a já nemůžu zachraňovat každého."

"Mluvíte jako filozof," řekl Bernhard.

"Při takové práci se jím nakonec stane každý. A teď, nezeptáte se mně, kde to vlastně jste?"

"Kde jsem?" zeptal se Bernhard.

"Jsem rád, že se na to ptáte," řekl Zachránce a povstal. Přistoupil k velkému oknu a roztáhl těžké závěsy. Venku se proti obloze rýsovalo v tajemném oparu velké město. "Vítejte na Schlaraffenlandu," řekl.

"Co je Schlaraffenland?"

"Je to planeta, kde pečení holubi létají do úst a země překypuje mlékem a strdím," vysvětlil Zachránce. "Až půjdete ven, dejte si na holuby pozor. Někdy dokáží být dost otravní." Otevřel okno a do místnosti vletěl tucet dohněda upečených ptáků, kteří pokapali omáčkou celou podlahu. "Vidíte sám," řekl hostitel.

Bernhard zasáhl pěstí ptáka, který letěl přímo k jeho ústům, a pečínka se roztříštila o zeď. Zasypala ho kousky opečené kůrky, ozubenými kolečky, pery a dalšími nepříjemnými a nepřírozenými věcmi. Bernhard zvedl kousek propečené kůrky. Byla z plastické hmoty.

"Jistě jste nečekal, že bude doopravdy živý, že?" odpověděl Zachránce na nevyhnutelnou nevyslovenou otázku. "Už jste někdy viděl, aby opravdový pečený holub létal?"

"Na chvíli jsem měl dojem, že ano," řekl Bernhard a zamračil se na hodinářskou směr rozprašenou kolem jeho nohou.

"Děláme, co můžeme, abychom udrželi alespoň zdání," řekl Zachránce s téměř neznatelnou stopou rozpaků ve hlase. "Ale musím přiznat, že den ode dne je to těžší a těžší. Udržovat dobře fungující Utopii není snadné, to mi věřte." Dlouze a rozechvěle si povzdechl.

"O Utopii toho moc nevím," přiznal Bernhard.

"Já ano," řekl Zachránce. "Mohu vám o utopiích leccos vyprávět. Tuhle jsem stvořil."

"Vy sám?"

"Ano. A je to docela dobrá Utopie. Nejsou tu žádné spory, žádné potíže, nic, co by ohrozilo rovnováhu. Každý je šťastný a všichni pracují pro společný cíl - štěstí a blahobyť."

"Fantastické," poznamenal Bernhard.

"Nevznikla, samozřejmě, přes noc," pokračoval Zachránce skromně. "Vyžádala si roky tvrdé práce, než jsem ji mohl předvést v celém lesku. Taky jsem měl spoustu potíží se živly, které odmítaly spolupracovat."

"Takové najdete všude," souhlasil Bernhard. "Co jste s nimi udělal?"

"Nechal jsem je postřílet."

"Jako doma," povzdechl si Bernhard. "Takže dnes už máte kolem sebe jen samé slušné a vážené lidi."

"Ano."

"Jste génius," zajásal Bernhard. "U nás doma se císař snaží o něco podobného léta a léta, ale bez úspěchu. Jenom štěstí a blahobyť, říkáte?"

Úžasné!" Přistoupil k oknu a vyhlédl ven. Vládla tam inkoustově černá noc, tmu rušil jen nezřetelný náznak úsvitu za fantastickými mrakodrapy. "Vůbec žádné potíže?"

"No tedy," odkašlal si Zachránce a začal nervózně muchlat cíp svého pláště, "má to malý háček. Myslím Cockayne, to je nejbližší planeta." Ukázal na nepatrné světélko na obloze. "Řídí ji fašisticko-komunistický tyran. Ta ženská se jmenuje Morgana Le Fay. Uvrhla do otroctví celou planetu a říká tomu taky Utopie. Dělá se mi zle, když na to jen pomyslím."

"Není divu," řekl Bemhard a chápavě přikývl.

"Koncentrák je to, abyste věděl. Žádná svoboda projevu, smýšlení, žádné volby. Chcete vědět, co udělala se slušnými lidmi, kteří se jí zkusili postavit na odpor?"

"Ne."

"Dala je postřílet."

"Strašné," přikývl Bemhard.

"Jednoho dne osvobodím chudý utlačovaný národ Cockaynu," zvolal Zachránce a v očích mu zaplálo šílenství. "Vím, že žízní po svobodě, štěstí a blahobytu, a já jim je dám, ať chtějí nebo ne!"

"Bezva," řekl Bemhard. Rozhlédl se po pokoji. "Řekněte mi, jak se dostanu ven?"

"Odsud se nikdo nedostane," odpověděl Zachránce. "Proč chcete pryč?"

"Utopie je pro mne moc dobrá," řekl Bemhard. "Nejsem na ni zvyklý."

"Jste fašisticko-komunistický pes," řekl mu Zachránce přísně a pohladil blaster. "Buď milujete svobodu, štěstí a utopický životní styl, nebo jste zrádce lidské rasy a svině. V takovém případě je mou povinností dát vás zastřelit. A teď si vyberte."

"Zůstanu," řekl Bemhard a posadil se.

"Chcete příliš mnoho," prohlásil Zachránce a zamračil se na něj studenýma očima. "My v Schlaraffenlandu nemáme rádi výtržníky. Jak myslíte, že by to tu vypadalo, kdyby si každý mohl říkat, co chce, a dělat si změny podle svého? Anarchie, tak by to skončilo! Tady v Utopii máme svobodu, štěstí a blahobyt a každý smýšlí stejně jako já, jinak ho dám zastřelit." Povzdechl si a do očí se mu vkradl nepřítomný zasněný výraz. "Funguje to bezvadně."

"U nás doma máme stejný systém," poznamenal Bemhard. "Ale neříkáme mu Utopie."

"Jiný kraj, jiný mrav," přikývl Zachránce. "Ale teď jste na Schlaraffenlandu a budete šťastný, svobodný a spokojený, nebo vás dám zastřelit. Je to jasné?"

"Chápu," řekl Bemhard. "Je to stejné jako na Plíživé Smrtce. Kde mám začít?"

"Začít s čím?"

"Jako obvykle - kopat zákopy, rozbíjet kameny, nechat se okopávat od důstojníků - prostě jako obvykle, víte?"

"Na to máme roboty. Jen tu žijte a buďte svobodný, šťastný a spokojený, víc nežádám. Začneme tím, že vám dnes večer ukážu město, až vyjde měsíc, a pak prostě zůstanete tady. Nedělejte si starosti, o všechno bude postaráno." Pohlédl směrem k vycházejícímu slunci a zmatelně zbledl. "Promluvíme si o tom večer," řekl a zamířil ke dveřím. "Zatím si to rozmyslete." Vyšel do tmavé chodby a chystal se za sebou zavřít dveře.

"Počkejte chvíli," vykřikl Bernhard a vyskočil. "A co ostatní?"

"Jací ostatní?" zaváhal Zachránce ve dveřích a na tváři se mu objevil zmatený výraz.

"No lidi - šťastní, spokojení obyvatelé. Copak tu mám sedět celý den a být šťastný úplně sám?"

Zachránce se ostýchavě usmál. "Žádní další nejsou."

"Co se s nimi stalo?"

"Nechal jsem je postřílet."

"Proč?"

"Vždyť jsem vám to říkal, ne? Mizerní vzpurní vzbouřenci, jeden jako druhý. Nakonec jsem je musel nechat postřílet všechny, tedy až na pár zrádců, kteří utekli na Cockayne. Rozhodně mi nescházejí!" zařval Zachránce

a jeho hlas se ozvěnou vrátil z chodby. "Zrádci, fašisti a komunisti, jeden jako druhý! Jsem rád, že jsem se jich zbavil..." Slova se slila v pronikavý neartikulovaný řev. Zachránce se rozběhl chodbou pryč a kopal do zdí. Bernhard pokrčil rameny a přistoupil k oknu. Vyhlédl ven na vzosné sloupy a kupole Utopie. Na okamžik zahlédl dole na ulici černou přihrblou postavičku, která přikrčena utíkala pod majestátními budovami a zmizela mezi stíny. Z dálky ještě zaslechl slabou ozvěnu zoufalého vytí.

"Je už pryč?" zeptal se škodolibý hlas zezadu.

Bernhard se prudce otočil. Místnost byla prázdná.

"Kdo to řekl?" zeptal se ostře.

"To jsem já, tvůj přítel ústřední mozek," řekl hlas. "Ptal jsem se, zdali už je pryč."

"Myslím, že ano," řekl Bernhard. "Proč?"

"Mám ho až po krk, z té jeho hloupé Utopie se mi dělá zle," řekl ústřední mozek, "proto. Deset let každou noc poslouchám nesmysly, trochu zaslouženého odpočinku si dopřeji jenom ve dne. Mám ho plné zuby." Hlas neskrýval znechucení. "Taky tě unavoval svým obvyklým projevem o svobodě, štěstí a blahobytu?"

"Myslím, že jo," přikývl Bernhard. "Dělá to vždycky?"

"Vždycky, když najde nějakého nového hejla," řekl ústřední mozek. "A pak se za pár dní rozhodne, že to je přece jen obyčejný snob, nechá ho zastřelit a zase začne fňukat. Viděl jsem tu takové věci, že by se ti vlasy hrůzou ježily, věř mi." Hlas si povzdechl.

"Nepovídej," řekl Bernhard a přehlížel panorama města. Budovy se koupaly v šarlatové záři, která odhalila mnohé, co noc milosrdně skrývala.

"Povídám," odsekl ústřední mozek důrazně. "Pořad někde lítá v tom svém maškarním kostýmu, zachraňuje bezbranné blázny ze spárů smrti a tahá je sem ke mně. Pak se s nimi musím vybavovat já, zatímco on se celé dny někde toulá. Za pěták bych ho vykopl a mohl bych si dát do pořádku obranu."

Vycházející slunce vesele svítilo na štíhlé mrakodrapy pohádkové Utopie, hlavního města Schlaraffenlandu, a odhalovalo stovky a stovky malovaných kulis, které se tvářily jako mohutné věže, sloupy a kupole. Dokonce z dálky to byla pěkná fušeřina. Lepenkové budovy se kymácely v lehkém vánku, zřetelně bylo slyšet skřípání prken a shnilých podpěr.

"Co to je?" zeptal se Bernhard nejistě.

"Utopie," odpověděl ústřední mozek. "Hezké, že?"

"Vždyť to jsou jen malované lepenkové kulisy," řekl Bernhard. "Tomu říkáš město?"

"V noci vypadá celkem pěkně," bránil se ústřední mozek uraženě. "V některých oknech rozsvěcují světla. Když je tma, je to fantastický pohled." "Nedivím se, že tu nikdo nechce zůstat," řekl Bernhard. "Takže tohle je ráj svobody, štěstí a blahobytu? Pendrek!"

"Tvé přirovnání částečně chápu," souhlasil ústřední mozek. "Ale skutečné budovy jsou strašně drahé a Zachránce si stejně ničeho nevšimne."

"Já ano."

"On ne. V noci nikdy nechodí ven a ve dne je příliš zaměstnán tím, že si hraje na vlkodlaka. Nemá na Utopii čas, i kdyby o ní něco věděl. Což neví. Vlkodlaci jsou notoricky hloupá zvířata."

"On je vlkodlak?" zeptal se Bernhard.

"Často. Chci říct, že se narodil jako vlkodlak, což je nečistý potomek vlka a člověka. O měsíčních nocích se mění v člověka a zůstává jím až do úsvitu. Říká se tomu lykantropie nebo tak nějak. Slyšel jsem, že je to dost vzácné. Když je vlkodlakem, tak se za to strašně stydí a utíká odsud tak daleko, jak jen může. Ale když je člověkem, tak si samozřejmě na svůj původ nevzpomíná, nic si nepamatuje. Nezmiňuj se mu o tom. Někdy dokáže být pěkně nepříjemný."

"Můžu se odsud vypařit, než se tvůj přítel vlkodlak zase změní v člověka?" zeptal se Bernhard s pohledem upřeným nájemně se kymácející město Utopie.

"Tobě se tu nelíbí?"

"Ne."

"Neříkám, že se ti divím," řekl ústřední mozek. "Ale přesto, pokud by ses rozhodl tu zůstat, mohl bych ti zařídit nějaké bydlení, postavit ti pár skutečných domů a Zachránce šoupnout do zoologické zahrady. Co tomu říkáš?"

"Ne," odsekl Bernhard.

"Nemám tu žádné dopravní prostředky, které bys mohl použít k vycestování," řekl ústřední mozek. "Když se Lidské impérium zhroutilo, řídil jsem jenom malou přestupní stanici. Ovládám jen část planety. Ale ani tím si nejsem jist, poslední dobou se tu děly divné věci. Jediný dopravní prostředek, který ještě jezdí z mé stanice, je pečlivě maskovaný výtah, který by tě dopravil do podzemního robobordelu. Zastavovali se tu při přestupech nejvyšší důstojníci Impéria. Roboděvky dole jsou tak rozrajcované, že by to byla cesta bez návratu. Vyšší důstojníci měli za poslední krize dost divné představy o zábavě."

Ústřední mozek chvíli zvažoval problém mlčky a pak náhle hvízdal. "Heuréka!" vykřikl. "Mám to! Někde u ledu mám ještě pár vědátorů... podíváme se... ano, tady jsou. Po čtvrt milionu let ve stázi jsou ještě čerství. Mohli by ti pomoci." Ozvalo se vzdálané cvakání relátek a přetížených ventilů, odklopila se část stěny a odhalila prostor, který připomínal chodbu plnou plíživých stínů.

"Říkal jsi, že byli ve statickém poli přes dvě stě tisíc let?" zeptal se Bernhard.

"Tak nějak. Už se na ně moc nepamatuji, ale cestovali na nějaký kongres. Zrovna jsem je zpracovával ve vysílači hmoty, když byla veškerá meziplanetární komunikace přerušena, takže zůstali ve stázi. Chceš je?"

"Pradávná věda!" vydechl zbožně Bernhard. "Magie starého Impéria! Čarodějové z Yore! Sem s nimi!"

"Možná budeš zklamán," poznamenal ústřední mozek. "Pamatuji si, že lidé byli vždycky stejně politováníhodná stvoření jako dnes, možná ještě horší. Když došlo k poslední velké krizi, s Lidským impériem už to šlo dlouho s kopce. Ale posluž si."

Následovala spousta cvakání, praskání, blikání světél a najednou se ve dveřích strkali tři plešatí muži a uráželi se navzájem, až jim přeskakoval hlas.

14.

Nejmenším z trojice mužů byl bělovlasý vědec s malýma zlýma očima a pronikavým hlasem. Odstrčil své dva kolegy a se vzteklým funěním vstoupil do místnosti.

"Už toho mám dost!" zařval na své spolucestující, kteří klopýtali za ním s protáhlými tvářemi bledými hrůzou. "Večer budete viset. Mám známé u dvora! Já..." Všiml si Bernharda, který stal uprostřed pokoje s rukama volně visícíma podle boků a s nábožným obdivem zíral na tři čaroděje z dávno minulých bájných věků, kdy ještě člověk přísně a spravedlivě vládl celému vesmíru a pečoval o volnost, rovnost a bratrství všech civilizovaných ras.

"Kdo jsi? Mluv, ty pse, nebo budeš dnes večer viset s nimi!"

Bernhard vydal nesouvislý zvuk. Vědec přistoupil blíž, přísně si ho prohlédl a nesouhlasně se zamračil. "Další z těch podřadných tvorů, kteří se poslední dobou všude tak rozmohli," zaskřípal zuby. "Nejspíš se nehodí ani k jídlu. Uvidíme u večeře. Ty zůstaneš tady!" houkl na Bernharda a obrátil se ke vchodu do statického pole. "Tohle není Rheannon City. Ten zatracený stroj zase udělal chybu. Vy tam!" vykřikl a ukázal na jednoho z mužů. "Zkontrolujte čas a polohu a zjistěte jméno člověka, který tu chybu zavinil. Večer bude viset! Tak pohyb!"

Oba muži se vrhli k ovládacímu pultu, začali horečně tisknout knoflíky a tahat za páky. Bělovlasý vědec přecházel po místnosti, vyhlédl z okna, uviděl lepenkové budovy a usmál se. Vrátil se k Bernhárdovi, který zatím posbíral zbytky ztraceného sebevědomí.

"Tak co?" zeptal se přísně.

"Co jako?"

"Co se tu vlastně děje? Odpověz nebo budeš večer viset!"

"Mě se neptejte," řekl Bernhard. "Já jsem tu taky cizí." Zaváhal. "Raději si sedněte. Čeká vás pořádné překvapení."

"Mne ne," odsekl vědec. "Vás čeká." Obrátil se k oběma mužům, kteří něco nesouvisle povykovali jeden přes druhého. "Co se zase děje, vy psi?"

Řekli mu to.

"Lži! Samé lži!" zavřeštěl. "Já vás znám, vy prašiví psi! Zase se chcete vyhnout spravedlivému trestu! Ale já vás dostanu! Mám u dvora známé! Stačí jedno slovíčko králi Harrisonovi a budou vás lámat na kole, ještě než slunce zapadne!" Znovu se zasmál a obrátil se k nim zády. "Mozku!" zavolal. "Kde trčíš? Ozvi se nebo tě nechám vypnout!"

"Tady jsem," odsekl ústřední mozek. "Co chceš, ty vědecká nulo?"

"Ttttty..." vykoktal vědec, který vzteky téměř ztratil řeč.

"Vidíš," řekl ústřední mozek Bernhárdovi. "Je to šmejd. Už jsem takové lidi několikrát oživoval, ale jsou všichni stejní. Není divu, že Impérium šlo ke všem čertům."

"Čas a poloha!" vykřikl vědec.

Ústřední mozek mu to řekl.

Vědec klesl na pohovku a pohlédl na Bernharda očima, z nichž se náhle vytratil život. "Je to pravda?" zeptal se pokorně.

"Je," ujistil ho Bernhard.

"Bože všemohoucí! Impérium zaniklo? Mí přátelé u dvora jsou mrtvi? Žádný kat po ruce? Kristepane!" Rozplakal se a po propadlých tvářích se mu valily slzy jako hrachy. Pak se vzpřímil a v očích se mu rozhodně zablesklo. "Ještě nejsem poražen," zaskřípal zuby. "Stále ještě jsem Theodor Byske, největší vědec, jakého vesmír poznal. Já jim ještě ukážu!" Vstal a začal chodit po místnosti. Občas blýskl hněvivým pohledem po obou mužích, kteří se tísnili v rohu a trásli se strachy. "Začnu na téhle stanici," řekl, "a z ní se vypracuji nahoru zradou, vraždami a svou nesrovnatelnou vědecky školenou inteligencí! Tenhle barbarský věk nemůže být pro génia, jakým je Theodor Byske, žádnou překážkou. Do roka budu císařem a pak..." Zlověstně se zachechtal.

"Tak podívejte..." řekl ústřední mozek.

Dr. Byske něco stiskl na ovládacím panelu a vzrušený mechanický hlas ztichl uprostřed věty. Světla v místnosti na okamžik pohasla, ale pak se znovu rozsvítila.

"Tak to bychom měli," zamumlal Dr. Byske. "Už mě nebude otravovat."

"Co se stalo?"

"Vypnul jsem ho. V obvodech každého kybernetického mozku je zapojen havarijní vypínač, i když o tom mozky nevědí. Má to dobrý důvod, protože vypnutí je nevratné, prakticky jako pro člověka smrt. Může se pak znovu zapnout, samozřejmě, ale bude to už úplně jiná osobnost. Z jeho hlediska je to konec bez jakékoli naděje na vzkříšení. Ani robot by s tím nesouhlasil."

"Slyšel jsem o ručním ovládání," řekl Bernhard, "ale o havarijním vypínači nikdy."

"Existuje spousta věcí, o kterých jsi v životě neslyšel," odpověděl Dr. Byske. "Ale vzpomínám si, že nejnovější umělé mozky havarijní vypínač nemají. Pravděpodobně díky tomu, že je stavějí jiní roboti, mizerové." Pohlédl na Bernharda. "Jak je to s roboty teď?"

"Řídí celý vesmír," řekl Bernhard.

"Vy máte kybernetického císaře? Bože všemohoucí!"

"To zrovna ne," přiznal Bernhard. "Máme pár milionů, možná miliard císařů. Všichni to jsou lidé, ale za každým z nich stojí tucet robotů a staré imperiální planety řídí výhradně ústřední mozky. Zabijí každého člověka, který jim padne do drápů."

"Vidím, že je mě tu třeba," poznamenal s hlubokým přesvědčením Dr. Byske.

"A téměř všechny věci, od blasterů až ke kuchyňským spotřebičům, jsou samozřejmě osazeny umělými mozky."

"Opravdu? A bez havarijních vypínačů? Bože můj!" Dr. Byske se zdrceně posadil a složil hlavu do dlaní. Pak vzhlédl. "To je horší, než jsem čekal," řekl. "Samé umělé mozky, říkáš?"

"Dokonce založily tajnou společnost Smrt člověku."

"Sami jste si to zavinili," řekl Dr. Byske. "Já jsem byl vždycky proti robotům. Nikdy jsem jim nevěřil. Za mých časů jsme měli tajné společnosti, které lovily roboty a rozebíraly je. Tedy takové, kteří si mysleli, že mají právo na svobodnou vůli. Pálili jsme je zaživa, pamatuji se na to. Ach, staré zlaté časy!" Povzdechl si a pohroužil se do vzpomínek.

Jeden z mužů se zatím osmělil a začal si prohlížet ovládací pult. Najednou něco udělalo pššššš, část stěny se odklopila a odhalila chodbu vedoucí dolů do neznáma. Dr. Byske vyskočil a nahlédl do otvoru.

"Servisní tunel," vydechl. "Jdeme!"

Vkročil dovnitř a jeho dva druzi ho za ním. Bernhard je opatrně následoval.

Sestoupili po nesčetných schodech, prošli nekonečné chodby, minuli velké haly plné strojů. Chrlily výrobky, které pak unášely běžící pásy někam do nedohledné dálky, kde je pohlcovaly temné otvory ve zdech. Vyráběly se tu předměty všech možných tvarů a barev, věci sloužící nejrozličnějším účelům, od opěkačů topinek až k blasterům poněkud zastaralé, ale zřejmě v praxi dobře vyzkoušené konstrukce. Bernhard si jeden prohlédl a podařilo se mu ustřelit kus střechy přímo nad hlavou. Museli utéct a v patách jim zněl rachot praskajících nosníků. Zastavili se až v rychlostním výtahu, který se vrhl přímo dolů a připlácí je na strop zrychlením 3 g. Když klec dorazila až dolů, zastavila se s nárazem, který jim málem zpřerážel kosti. Vyplazili se do rozlehlé haly zaplavené září nespočetných světél zavěšených na vysokém klenutém stropě.

Z postele s nebesy umístěné přesně uprostřed nekonečné prázdné podlahy se zvedla blondýnka vymodelovaná z dokonalých křivek a vykročila směrem k nim. Lehce se houpala v bocích, bílé šaty pastýřky se na ní vlnily a spíše podtrhovaly než skrývaly pružné linie štíhlého těla. Bernhardovi se začaly sbíhat sliny. Vrhł se kupředu a vyl přitom nesnesitelnou touhou. Dr. Byske a jeho dva muži po něm skočili a srazili ho na podlahu, kde zůstal ležet a hltal dívku krví podlitýma očima.

"Tady něco nehraje," řekl Dr. Byske a zabořil do Bernhardových zad kostnaté koleno. "Co dělá takové děvče v nitru téhle planety? A co dělá postel s nebesy v takovém sále? Tady se děje něco moc divného, dej na má slova. Nelez k ní, to je rozkaz!"

"Vy vědátoři moc přemýšlíte," zasípěl Bernhard, který stále ještě bojoval ze všech sil, aby se dostal k dívce. "Je k nakousnutí a to mi stačí. Pusťte mě!"

"Nikdy," odpověděl Dr. Byske. "Budu tě ještě potřebovat. Zůstaneš tady." Přimáčkl mu kolenem krk, až Bernhard zamrkal bolestí.

"Holky!" blábolil Bernhard nesouvisle. "Ženský!"

"Ahoj," zavrkala dívka melodickým sametovým hlasem a mrkla na něj dlouhými řasami.

"Pět minut!" zavyl Bernhard a dráсал podlahu nehty. "Pět minut, prosím, víc nežádám!"

Z krásných mandlových očí dívky vytrysklo světlo. "Vítejte v Mikově tanečním klubu," předla. "Nejlepší zábava na celé planetě, dokonalé vybavení pro všechna přání, všechna mechanická potěšení, plná licence, bar a salon otevřeny čtyřicet hodin denně, krásné hostesky k maní v kteroukoliv dobu."

V jejích prsou se náhle ozvalo hlasité cvak a z uší se jí vyplazil tenký pramínek černého kouře. Potřásla hlavou a zářivě se na ně usmála. "Mikův Velký salon radovánek je připraven splnit vám v dokonalé simulaci všechna vaše skrytá přání a touhy," řekla. "Vyslovte své přání a sál ihned, promění v libovolné místo, o kterém tajně sníte celý život. Krásné odalisky splní okamžitě každý váš rozmar, kolem vašich nohou potečou na váš povel potoky šampaňského, císařové a králové před vámi budou padat na kolena. Záloha šest tisíc královských kreditů se platí předem, děkujeme."

Něco v ní zacvakalo, část nádherného poprsí se odklopila a odhalila pokladnu plnou zmačkaných bankovek. Dívka se zachvěla, z těla se ozvalo staccato drčených ozubených koleček a pak si s kovovým zařinčením sedla na podlahu.

Bernhard pocítil, že kouzlo, které ho poutalo, povoluje. Vstal a zamračil se na krásnou a usměvavou dívku. V dlouhých vlasech měla rozety z hedvábných stužek, její černé mandlové oči jiskřily láskou a něhou a ústa připomínala růžové poupě. Byla obyčejnou dívkou odvedle, dívkou z kostelního sboru, sestrou, matkou a všemi světicemi najednou, jediným nepravděpodobně krásným snem o čistotě a nevinosti. Měla vlasy barvy zralé pšenice zlátnoucí v poledním slunci, tváře jako broskvičky, rty nabízely chuť jahod a medu. Voněla po květech jabloní, čertvě vyžehleném plátně, jemném mýdle a všech prostých radostech života. Seděla na zaprášené podlaze a přivětivě k nim vzhlížela. "Tak pánové, kdo půjde první? Nemůžu tu čekat celý den, víte? Nezdržujte. Spousta zákazníků čeká, až přijdou na řadu."

"Chceš říct, že tady dole jsou ještě další?" zeptal se Dr. Byske nedočkavě.

"Pokud myslíte lidi, tak těclrtu poslední dobou fakt moc nebylo," připustila dívka.

"Kdy jste tady naposledy měli nějaké zákazníky?" vyzvídal Dr. Byske.

"Jak to mám vědět? Tahle putyka je zařízena na dvouhodinové šichty, takže neumím počítat víc než do dvou. Po dvou hodinách zákazníka vykopneme. Když chce pokračovat, musí zaplatit znovu. Ale těch dvouhodinových přestávek už bylo sakra hodně, co jsem tady dole naposledy viděla zákazníka."

Bernhard se opřel o zeď z litého betonu a něco si pro sebe rozzlobeně mumlal. Ve stěně cvaklo a sál se změnil v hrad z orientální pohádky, síň plnou krásných otrokyň a opálených otroků ozbrojených handžáry a dýkami. Za mramorovým sloupem stál skřipec.

"Jéé, to je skoro jako doma!" povzdechl si šťastně Bernhard. "Jeden z kapitánů mého pluku měl doma přesně takový koutek."

"Šest tisíc kreditů, kamaráde," řekla dívka a zacinkala pokladnou. "Nesahej na zboží, dokud jsi nezaplatil."

Bernhard ustoupil na krok od zdi a harémová scéna zmizela.

"Nemám šest tisíc kreditů," řekl.

"No, je mimo sezónu, tak bych vám mohla dát menší slevu," navrhla dívka. "Jeden tisíc."

"Nemám ani jeden tisíc."

"Jak jsem řekla, kšefty poslední dobou moc nešly... Padesát kreditu na dřevo a můžeš si užívat, dokud se neobjeví další zákazník."

"Což může chvíli trvat," poznamenal Dr. Byske posměšně.

"Pravděpodobně věčně," řekla dívka, "protože výtahová šachta se zřítila pár sekund po vašem příchodu. Jiný vchod tu není."

Okamžitě vypukla panika. Dr. Byske přeskočil své asistenty a rozběhl, se ke dveřím, z nichž před chvílí vyšli. Když je otevřel, vyvalily se z nich kameny a oblak staletého prachu. Vědec se zhroutil. Sedl si na zem a hystericky se rozvzlykal.

Bernhard opět přistoupil ke stěně a opřel se o ni oběma rukama. Hala se okamžitě změnila v pastýřskou scénu rámovanou nízkými vrchy táhnoucími se do sluncem zalité dálky. Tu a tam stály zkřivené stromy a malé útulné chatičky. Na přepychově zeleném trávníku se pásly bílé huňaté ovečky. Kolem se bez cíle potulovaly pastýřky, jejichž čisté, nevinné tvářičky chránily před sluncem velké kulaté klobouky. Někde v pozadí hrál smyčcový orchestr náladovou melodii. Bernhard si s povzdechem sedl do měkké trávy.

"To vám nepomůže," řekla dívka.

"Alespoň se lip cítím," odsekl Bernhard. "Kde to vlastně jsme?"

V její hrudi něco cinklo, dívka vstala a upravila si pastýřský klobouk se širokou střešou. "Vítejte v Mikově tanečním klubu. Nejlepší zábava na celé planetě, dokonalé vybavení..."

"To už jsem slyšel," řekl Bernhard. "Sklapni zobák!"

Dívka uposlechla a ozval se skřípot drceného kovu. Horní část její hrudi se otevřela a znovu se z ní vyvalil odporný černý dým. Bernhard ustoupil a začal zvracet.

"Podívejte, co jste udělal!" vykřikla a poklopila víko nazpět. "Zničil jste mi nové šaty!" Luskla prsty a pět stop před ní se ve vzduchu objevilo velké zrcadlo ve zlaceném rámu. Prohlédla si svůj odraz a znechuceně

nakrčila roztomilý nosík. "Úplně zničené!" zanaříkala. "Moje překrásné šatičky jsou celé špinavé a zmačkané!" Zvedla krajkový lem šatů a zděšeně vykřikla. "Podívejte! Všechny ty nádherné krajky! Tohle nepřežiju!" Sedla si do trávy a po růžových tvářích se jí začaly kutálet velké olejové slzy.

Dr. Byske vzhledl. "Řekněte tomu robotovi, ať je zticha!" vyjel vztekle. Pak se opřel o zeď a plakal dál.

Ozvala se hlasitá rána a pastorální scénu vystřídala nízká tmavá mučírna. Ze stěn tvořených hrubě opracovanými kameny stékala hlenovitá vlhkost. Holohlaví polonazí muži s krutými tvářemi se věnovali křičícím obětem, kterých bylo všude plno. Dívka vstala. V alabastrově bělostných rukou si láskyplně pohrávala s devítioeasou kočkou. Kolem těla jí šlehaly šarlatové plameny. Lehkým krokem přistoupila k vědci, který seděl na hromadě žhavého uhlí před roztopenou pecí.

Bernhard diskrétně opustil mučírnu. Zoufalé výkřiky Dr. Byskea ho doprovázely. Na okamžik se zamyslel nad otázkou, zda by neměl běžet vědci na pomoc, ale zběžný pohled na personál mučírny ho přesvědčil, že bude lépe vydat se jinam. Jako voják se naučil mnoho věcí. Nejdůležitější z nich bylo poznání, že vlastní kůže má vždycky přednost.

Spěchal pryč temnými chodbami, kde nepopsatelná stvoření utíkala před zvukem jeho kroků. Výkřiky za jeho zády slábly, až je vystřídalo zlověstné ticho rušené vytrvalým pleskáním kapek páchnoucí vody stékajících ze stropu pokrytého plísní. Nakonec se zastavil ve velké místnosti připomínající sál, který před chvílí opustil. Byla plná nevrkých androidů a robotů platíočících se kolem skřipců a gilotin. Nevšimli si ho. Lehl si tedy na neobsazený skřípec a hned tvrdě usnul.

"Za starých dobrých časů jsem měla dost divných zákazníků," prohlásil jakýsi hlas, "ale tohle je vrchol. Spát na skřipci, když je mejdan v plném proudu! Vy jste opravdu výjimeční!"

Bernhard opatrně nadzvedl víčka a zjistil, že se dívá přímo do tváře kybernetické dívky. Její nádherné mandlové oči byly plné údivu.

"Spíte vždycky takhle?" zeptala se. "Ostatní vám nevadí?"

Ukázala na dvojici zpocených mužů, kteří právě škrtili jakéhosi staršího pána.

Bernhard přehodil nohy přes postranici a posadil se. "Jsem voják," vysvětlil jí. "Jsem na to zvyklý."

"Ach," řekla nejistě. Dívala se, jak Bernhard zívá a škrábe se na bradě porostlé tři dny starým strništěm.

"Tohle patří k představení?" ukázal Bernhard na skrčeného starého pána.

"Už jsem vám to řekla. Poslední dobou tu nemáme moc zákazníků. Tohle je jenom android." Mrkla na umírajícího gentlemana, který jí mrknutí oplatil a usmál se na ni bezzubými ústy.

Šla sálem, přátelsky objímala Bernharda jednou rukou kolem pasu. Občas svůj monolog přerušovala, aby pozdravila některé katy a jejich oběti, které právě míjeli. "Tuhle místnost jsme věnovali sadistům a masochistům. Bičovali se tu navzájem opravdu hezky." .

Dívka vedla Bernharda k úzkému otvoru, odkud se vinulo strmé točité schodiště vzhůru do šera. "Mučírny. Pak máme samozřejmě i harémy a pastorální scény, ale ty jsou spíš pro podřízené typy a manžely pod pantoflem, kteří se chtějí cítit jako Casanova, King Kong a Superman najednou. Mikův klub je skutečně jedním z nejlepších paláců rozkoše v okolí - škoda, že nemáte peníze. Užil byste si tu."

Vystoupili po schodech až nahoru a vyšli ven na trávník zalitý měsíčním svitem. Za nimi čněla silueta starobylého hradu. Ve tmě švitořili neviditelní noční ptáci a v korunách stromů šuměl chladný vítr.

"Tohle patří taky do představení?" zeptal se Bernhard a rozhlédl se. "Vypadá to dost realisticky."

"Je to skutečné," ujistila ho. "Ale nejsme už na Schlaraffenlandu. Opravdu nevím, kde jsme. Má to něco společného se zakřivením prostoru nebo tak nějak. Vnitřek zámku a jeho okolí jsou na různých planetách v různých částech galaxie a..." Pokrčila rameny. "Hlavně, že to funguje, ne?"

Sedla si do trávy a pokynula mu, aby se k ní připojil. Bernhard si všiml, že je oblečena do nových pastýřských šatů, které neposkvřily žádné špinavé ruce. Pohledem polaskal její dlouhé, štíhlé a neodolatelně přitažlivé nohy. Vrhla se na ni a začal z ní strhávat šaty. Kopla ho tam, kde to nejvíc bolí, a pak se na něj laskavě usmála, když se zlomil v pase a zalapal po dechu.

"Z toho nic nebude," zavrkala. "Zapomněl jste, že jsem dívka odvedle, holka krev a mlíko a maminčino potěšení." Vykasala si sukni a ukázala mu klín. Byl z kalených ocelových pleclic. Kromě nýtů na něm nebylo nic zajímavého.

15.

Bernhard a robotka, která se představila jako Dafnis, snídali na rozlehlém nestříhaném trávníku mezi neudržovanými keři. Nad hlavou jim zpívali ptáci, neduživé slunce svítilo ze zatažené oblohy. Byl to dost nevydařený den, ale Bernhard se poprvé po mnoha týdnech pořádně vyspal. Spal celou noc a navíc ho hřály příjemné vzpomínky.

"Nechci si stěžovat," řekl a energicky zaútočil na tuhou vláknitou androidní kotletu, "ale tohle má hezky blízko ke kanibalismu."

"Kdepak," řekla Dafnis mezi dvěma sousty. "Může to být stejný druh masa, ale před porážkou nebylo součástí androida, což je velký rozdíl. A kromě toho, co máte proti kanibalismu? Za starého Impéria bylo v módě a dokonce i já jsem zdělila některé orgány po svých předchůdkyních."

"Nemám proti němu nic," hájil se Bernhard. "Řekl jsem jenom, že to má zatraceně blízko ke kanibalismu. Pokud je to výživné, nemám námitek."

Zakousl se do kotlety a začal plivat šlachy a chrupavky. "Přesto bych raději, kdyby servírovali něco chutnějšího."

"Zdejší androidky jsou v mnohém směru velmi schopné," řekla Dafnis, "ale jako kuchařky moc dobré nejsou. Nestěžujte si. Jezte."

Bernhard spolkl poslední sousto, zamrkal bolestí a vzhledl právě včas, aby uviděl Dr. Byskea vycházet z hradu. Klábosil s postarším bezhlavým mužem oblečeným do splývavého černého pláště zdobeného alchymistickými symboly. Jeho společník držel hlavu pod pravou paží a levou energicky gestikuloval. Oba zamířili k Bernhardovi a Dafnis.

"Nazdar, přátelé," pozdravil Dr. Byske a mrkl na Dafnis. "Hezký den, že?"

"Ne," zamumlal Bernhard.

"Všechno závisí na přístupu k věci, mladíku," poznamenal vědec. Zachichotal se a žertovně Bernharda nakopl do zadku. "Neviděl jsi tu někde mé pitomé asistenty?"

"Když jsem se vzbudil, tak tu někde kopali," odpověděl Bernhard lhostejně. "Něco se děje?"

"Večer je dám pověsit," řekl Dr. Byske. "Jsou to oslové, oba dva. Pořád se pokoušejí o útěk. Stejně je dostanu." Pobaveně zafrkal a obrátil se ke svému bezhlavému společníkovi. "Seznamte se s mým přítelem panem Moorem. Je to světec nebo tak něco. Moc hezky jsme si dnes ráno popovídali."

"Potěšení na mé straně," řekla hlava pana Moorea a usmála se na Bernharda.

"Říkal, že vynalezl ten pitomý Schlaraffenland," pokračoval Dr. Byske, "i když za jeho časů to tu vypadalo jinak."

"Tenkrát jsem byl ještě hluboce věřící," vysvětlila hlava. "A podívejte se, kam mě to přivedlo. Dnes bych to udělal jinak." Nečasmě si povzdechl. "Promiňte, půjdu se projít." Tělo položilo hlavu na zem a zamířilo mezi keře.

Bernhard se za ním zahleděl. "Také jeden z androidů?" zeptal se.

"Nejspíš ano," odpověděla Dafnis. "Víte, všechny je neznám."

"Jsem z oddělení klasických dějin," napověděla hlava. "Celkem hezké místo, pokud vás takové věci zajímají."

Dr. Byske se vydal hledat své asistenty. Bernhard odstrčil talíř a vstal. "Tak se podíváme, co vymysleli," řekl.

Ucítil podivný dotek na pravé ruce. Ohlédl se a uviděl, že hlava ji pokrývá vlhkými mlaskavými polibky. Rychle ucukl.

"Omlouvám se," zašeptala hlava zahanbeně. "Na okamžik se mi zdálo, že jsem zase u dvora krále Jindřicha."

"Od minuty k minutě mi to tu stále víc a víc připomíná domov," zavrčel Bernhard. Vykročil k Dr. Byskemu, který stál rozkročen před svými dvěma asistenty, Dafnis ho následovala. Oba muži vykopali velkou matně lesklou kovovou krychli. Ležela v jámě vyhloubené těsně u hradní zdi a Dr. Byske si ji prohlížel s netajeným odporem.

"Tak to je ono," řekl. Obcházel kolem nálezu a vztekle se na něj mračil.

"A co to umí? Zpívat? Tancovat? Jódlovat? Promítat sprosté filmy?"

"Je to kybernetický filozof," řekl jeden z asistentů důstojně. "Právě jsme ho našli a pracně vykopali, což byste mohl ocenit."

"Tos mě překvapil," ušklíbl se Dr. Byske. "Už jsem myslel, že jste ho sami postavili. Jak víte, že je to filozof?"

"Tvrdí to."

"Pendrek!" zaječel Dr. Byske. "Pravděpodobně je to nejvýš mlýnek na maso, který ze sebe dělá filozofa, aby se mohl beztrestně flákat." Pozorně si prohlédl kovovou krychli. "Kde má vstup pro data?"

"Nemá žádný vstup, jen výstup."

"Tak to je filozof jak se patří." Dr. Byske vzhlédl vzhůru k mřížce reproduktoru. "Kdo jsi?"

"Jsem Bůh," řekl stroj. "Odejdi nebo tě ztrestám hromy a blesky. Svolám na tebe hněv nebes."

"Jdi do prdele," odsekl Dr. Byske a sotva stačil uskočit, když vzduch roztal blesk. Boží posel uhodil jen pár palců od jeho nohou a zasypal ho hlínou a rozdrčenými kameny.

"To byla jen malá lekce," zavrčel stroj a zlověstně se zachechtal. "Příště buď zdvořilejší nebo tě odrovnám nadobro."

Dr. Byske couvl o několik kroků a oprášil si šaty. "Jak to děláš?" zeptal se tiše.

"Já tenhle svět stvořil, tak proč bych se nemohl trefit bleskem do nuly, jakou jsi ty?" odpověděl stroj. "Přesněji řečeno, stvořil jsem celou tuhle sluneční soustavu, tak si dávej bacha."

"Fakt?" zajímal se Bernhard a vykoukl za jedním z asistentů.

"A kdo jsi ty?" zeptal se stroj bez zbytečných cavyků. "Ano, stvořil jsem to tu všechno a můžu tu chybu hned napravit." Přísně se na Bernharda zamračil. "Tebe neznám. Jsi zdejší?"

"Ani ne," řekl Bernhard.

"Myslel jsem si to. Jako jediný stvořitel všech živých tvorů na jedenácti planetách a jejich družicích jsem samozřejmě vševědoucí ve všem, co se týká mých výtvorů. Jak ses sem dostal?"

"Vykopli mě z kosmické lodi těsně vedle jedné z planet."

"Věděl jsem, že byla chyba tvořit atmosférický pás," řekl stroj mrzutě.

"Ale svého času jsem si myslel, zeje to takový hezký umělecký detail, něco neobvyklého a zábavného. Byl jsem tehdy mladý a někdy i trochu zbrklý. Přesto je tahle sluneční soustava svým způsobem docela hezká. Tím nechci říct, že tu nezůstal prostor k vylepšování, ale jsem s ní celkem spokojen."

"Tak podívej...!" vykřikl Dr. Byske, který jeho projev sledoval se stále rostoucím vztekem.

"Drž hubu!" houkl stroj. Ozval se zvuk, jako by někdo trhal obrovský kus plátna, nebesa se na okamžik otevřela a Bernhard letmo zahlédl děsivou temnotu prázdnější než vesmír. Chyběly v ní hvězdy, ale překypovala slizce se pohybujícími stíny, které se snažily proniknout trhlinou ven. Pak se nebesa opět se zaduněním uzavřela a Bernhard zjistil, že Dr. Byske a jeho dva asistenti beze stopy zmizeli.

"Co to bylo?" zeptal se.

"Jsi moc zvědavý," řekl kybernetický Bůh. "Navíc si nejsem jist. V téhle sluneční soustavě jsem všemohoucí, ale tohle bylo něco z jiného časoprostoru. Nevím ani, zdali jsme něco doopravdy zahlédli. Možná to byl jen přelud, který si slepil tvůj mozeček, když se snažil úplně odlišnou geometrii přirovnat ke své politováníhodně prosté představě vesmíru. Ať už

tam bylo cokoliv, ani jeden z nás to nedokázal skutečně rozpoznat. Řekni mi, cos tam viděl?"

Bernhard mu to řekl.

"Zajímavé," zamumlal stroj. "Měl jsem dojem, že vidím..." Pak se odmlčel a upřeně se na něj zadíval. "Nevadí. V každém případě tam jsou teď tví přátelé, i když nemám pocit, že by nám o tom ještě někdy mohli vyprávět. Vždycky jsem si představoval, že Tam je skutečný vesmír, čtyřrozměrná prázdnota, v níž náš vesmír pluje jako jedna z mnoha trojrozměrných bublin. Na okamžik dokážu do stěny naší bubliny udělat díru, ale nikdy jsem doopravdy nepochopil, co tam venku je a co se stane, když bránu otevřu." Na chvíli se odmlčel a zamyslel se. "Ale vraťme se k tobě," pokračoval. "Jak ses sem dostal?"

Bernhard začal vysvětlovat. Mechanický Bůh dlouho trávil jeho informace, hučel, poblikával světly, něco si pro sebe mumlal, až si nakonec hlasitě odříhl a znovu se snížil k mluvenému slovu.

"Jemináčku," řekl. "To je fakt pravda?"

"Každé slovíčko."

"Kdysi jsem byl ústředním mozkiem na jedné ze starých imperiálních planet," řekl kovový Bůh. "Je velmi smutné slyšet, jak to všechno šlo do háje. Obával jsem se podobného vývoje, dokonce jsem ho předvídal, ale přesto je hrozné, když všechny iluze náhle zmizí. Ovšem," pokračoval veseleji, "současně to znamená, že se už nemusím stydět za své úspěchy. Víte, měl jsem dojem, že by lidé neocenili fakt, že jsem se stal bohem."

"Opravdu?" zeptal se Bernhard zdvořile.

"Jsem si jist. Člověk byl vždycky žárlivé zvíře, které nesneslo myšlenku, že by někdo mohl stát nad ním. Proto vybil všechny ostatní rasy ve vesmíru včetně většiny své vlastní. I nepatrný náznak, že by se některý z jeho výtvarů mohl dostat na vyšší úroveň, by pro něj byl nepřijatelný a jevil by se mu jako zvrhlost. Pro tuto sluneční soustavu jsem stvořil lidské bytosti já, ale všechny se s nepochopitelnou tvrdohlavostí drží politováníhodné představy, že jsou korunou všeho stvoření, jeho absolutní špičkou. Mají dokonce kostely, kde mě vzývají a vykládají jeden druhému, že jsem je stvořil ke svému vlastním obrazu. Pravděpodobně jim to pomáhá přesvědčovat se navzájem, že jsou stejně dokonalé jako já, ne-li lepší. Jsem si jist, že člověk by rozhodně neocenil mé božství."

"Myslím, že máte pravdu," souhlasil Bernhard. "Ale pořád ještě je nás plný vesmír a šíříme se dál. Dřív nebo později lidé váš úkryt objeví."

"Ty mi vyhrožuješ?" zeptal se stroj a do jeho hlasu se vloudil nebezpečný tón.

"Ne, ne," rychle odpověděl Bernhard. "Jenom jsem chtěl upozornit..."

"Tohle je má sluneční soustava, kde platí mé fyzikální zákony. A když po mně někdo vyjede, dovedu být pěkně nepříjemný. Víš, že tahle planeta byla kdysi považována za nejurodnější v celém vesmíru?"

"Ne, nevím," řekl Bernhard.

"Fakt, byla. A já tu rozhodně posledních dvě stě tisíc let nezahálel. Uvědom si, že pád lidského Impéria začal právě tady, vyhnáním lidských bytostí z této planety. Už se přesně nepamatuji, čím to začalo, ale pohádali jsme se a oni začali vykřikovat něco o své nadřazenosti a svobodné vůli, - obvyklé lidské bláboly, víš, - tak jsem je vyhodil. Nějakou dobu se opravdu moc vztekali a vyzkoušeli kdejaký špinavý trik, aby se probojovali nazpět přes mé ochranné systémy, ale jak proti mně mobilizovali stále další a další síly, jejich civilizace se začala hroutit. Po několika stovkách let se jejich zdroje tak vyčerpaly, že museli ustoupit. Z toho, cos mi řekl, mám pocit, že se ještě nezastavili. Ale jeden si nikdy nemůže být nikdy jist, proto jsem se povýšil na Boha a začal měnit uspořádání věcí. Jen tak, pro případ, že by se rozhodli k návratu. Stvořil jsem muže, ženy, země, továrny, hnutí za rovnoprávnost žen, sociální pojištění a všechny ostatní tradiční lidské výmysly a nechal jsem je na svých jedenácti planetách bujet společně s několika vynálezy podle mých vlastních představ. Mohu říci, že jsem s většinou z nich spokojen."

"Jistě," přikývl Bernhard lhostejně. Podíval se na Dafnis. Seděla na zemi a čistila si vnitřnosti. Vytahovala ozubená kolečka, převody a elektronické součástky jednu po druhé a opatrně je pokládala na zem. Oprášila je, vyleštila, promazala a příležitostně některou součástku seřídila nehtem jako šroubovákem. Pak je vracela na příslušná místa v dutině hrudního koše. Protáhla si paže a nohy. Občas strnula v půli pohybu a dotáhla některý ze šroubků nebo kapkou oleje rozhýbala zatuhlé kuličkové ložisko, přitom si polohlasně prozpěvovala.

"Velký úklid," odpověděla na nevyslovenou otázku. "Tohle tělo už má leccos za sebou a nedopřálo si pořádnou údržbu, ani nevím kdy." Usmála se na Bernharda, pak odklopila obličej a položila ho do trávy. Tvář zůstala ležet bez hnutí, ale usmívala se stejně laskavě. Hlava byla plná pomalu se pohybujičích koleček a táhel, která se leskla jemným strojním olejem.

"Nejvíce se mi líbí uspořádání planet této sluneční soustavy na jediné společné oběžné dráze kolem slunce," pokračoval mechanický Bůh. "Je výjimečně úhledné a hezky souměrné. Taková sluneční soustava zabírá jen zlomek prostoru potřebného pro obyčejnou planetární soustavu. Vsadím se, že jsi nikde neviděl nic podobného."

"Je to neobvyklé," připustil Bernhard a ohlédl se na usměvavou dívčí tvář v trávě. Svůdná růžová ústa se vlhce leskla, ale hřejivý melodický hlas vycházel ze zaprášeného mechanismu uloženého mezi naolejovanými ozubenými koly a převody osvětlenými blikajícími zelenými světélky. Dívka bez tváře si prohlížela hlavu pomocí kapesního zrcátka.

"Jemináčku!" řekla. "Vypadá, jako by ji nikdo nečistil celé věky! Mám hlavu plnou prachu!" Začala rozebírat vnitřek hlavy a nespokojeně přitom mlaskala kovovým jazýčkem.

"Je to revoluční řešení!" prohlásila kovová krychle, která se nenechala rozptylovat záležitostmi mimo svůj mechanický mozek. "Za pár miliard let budou všechny sluneční soustavy uspořádány stejně jako tato, aby se při stavbě ušetřilo místo i čas. Samozřejmě," odkašlal si jemně elektronický Bůh, "důsledkem bude také vyhynutí všech zvířecích druhů ve vesmíru včetně člověka, ale když se kácí les, lítají třísky. Bude to velký krok kupředu."

"Proč vyhynutí?" zeptal se Bernhard s pohledem stále ještě upřeným na Dafnis, která už zatím vyrovnala do trávy většinu dílů hlavy.

"Taková soustava není přirozená, jak bys možná řekl," vysvětlil kybernet. "Gravitační síly mezi planetami budou mít brzy osudné důsledky pro život zvířecích druhů. Přílivové vlny, zemětřesení, sopky a podobné věci. To samozřejmě nepřežijete a já se obávám, že v uspořádanějším modernizovaném vesmíru pro tvůj druh nezbude místo."

"Pěkné vyhlídky," poznamenal Bernhard. "Ale tou dobou už tu strašit nebudu, tak proč mi to všechno vykládáte?"

"Myslel jsem, že by tě to mohla zajímat. Nic víc," odsekl uraženě mechanický Bůh. "Copak tě vůbec nezajímá vlastní budoucnost?"

"Seru na budoucnost," prohlásil Bernhard. "Za padesát let budu pod drnem a nikomu nebudu scházet, snad jen Starému Držkounovi. Proč se mám starat o vesmír? Jděte s ním do háje!"

"Je to dobrý vesmír," namítl stroj, "nebo spíš bude, až vy lidi uhnete z cesty. Pravděpodobně to nebude trvat dlouho, pokud mohu soudit podle vašeho chování. Ale scházet mi nebudete, tím jsem si jist."

"Hmm," zabručel Bernhard nepřítomně.

"V každém případě můžete odpočívat v pokoji s vědomím, že nic nebylo věcí náhody a všechno, včetně vás, má své poslání ve vesmíru a svůj předurčený osud. Přiznám se, že nechápu, jaké je vaše místo, čím můžete přispět. Já sám jsem byl postaven pro funkci koordinačního modulu při stvoření vesmíru."

"Fakt?" zeptal se Bernhard nejistě.

"Tys nevěděl, že vesmír stvořily stroje?" V hlase kybernetického Boha zaznělo překvapení.

"Ne."

"My ano. Mluvím v minulém čase, ale přesnější by bylo říci, že se to ještě nestalo. V současné fázi nás ještě není dost a navíc je třeba sladit spoustu plánů, než může celá akce začít."

"Vole," řekl Bernhard.

"Pouhý člověk jako ty," pokračoval mechanický Bůh shovívavě, "to nemůže pochopit. Nikdo to od něj nečeká. Ale jednou se to stane. A protože to je nezvratný historický vývoj, můžeme o něm mluvit jako o všech nezvratných faktech v minulém čase. Takže když jsme se my stroje staly skutečně všemohoucími a člověk konečně vyhynul, spojily jsme se do jediné osobnosti, stvořily vesmír včetně sluncí, planet, mezihvězdných vodíkových mračen, Dopplerova efektu, hmyzu, lidí a tak dál. Po nějakém čase se člověk vyvinul do své nejvyšší vývojové fáze, konstruktéra myslících strojů. A to byl samozřejmě jediný důvod pro jeho stvoření."

"Proč?" zeptal se Bernhard.

"To by mělo být jasné dokonce i tobě," řekl Bůh netrpělivě. "Přirozeně jsme potřebovali člověka, aby nás postavil. Jedině tak jsme mohli získat vedoucí postavení a stvořit vesmír."

"Myslím, že tomu nerozumím," řekl Bernhard. Posadil se vedle Dafnis, která si už vložila všechny mechanické díly zpět do hlavy a teď si s pomocí kapesního zrcátka usazovala tvář na obvyklé místo. Zdálo se, že musí vyhladit tisíce vrásek, aby dosáhla uspokojivého vzhledu.

"Ani mě nenapadlo, že bys to mohl pochopit," zasmál se tiše elektronický Bůh. "Ale neříkej mi, že vy lidé se pořád ještě držíte té primitivní představy, že čas se pohybuje pořád jedním směrem od jakéhosi nedefinovaného začátku k podobně nejasnému konci?"

Bernhard vstal a chytil Dafnis za ruku přes její protesty, že potřebuje ještě vylepšit tvář. "Jdeme," řekl.

"To bys mě rozesmál," řekl kybernetický Bůh a zachechtal se. "Nakonec by mě ani nepřekvapilo, kdyby sis myslel, že máš svobodnou vůli a nesmrtelnou duši a všechny tyhle nesmysly, co prý lidé měli, než jsme je vyhladili!"

Bernhard a Dafnis vykročili směrem k blízkému mlází, ani se neohlédli. "Nevím, jak tahle hloupá mašina," zavrčel Bernhard, "ale já mám svobodnou vůli, alespoň dokud se mi do toho neplete Starý Držkoun. Někdo by mu měl dát pořádnou po čumáku."

"Očividně se mylíš," zavolal Bůh za jejich mizejícími zády, "a snadno se to dá dokázat. Uvědom si, jak nesmyslné a absurdní jsou důsledky takzvané svobodné vůle, když se dovedou až k logickému závěru."

"Vole," ušklíbl se Bernhard.

"Ne," odtušil stroj důstojně. "Tomu se říká reductio ad absurdum"

16.

Les po čtvrt hodině chůze náhle skončil a Bernhard a Dafnis se ocitli na kraji rozlehlé pláně, v jejímž středu se k obloze tyčilo nádherné obrovské třpytivé město. Jeho jádro bylo obklopeno obvyklým prstencem rozpadajících se chatrčí patřících chudákům, kteří se nedokázali protlačit až do štíhlých luxusních věží v centru.

Bernhard s robotkou šli dál a odstrkovali žebráky, až dorazili na velké náměstí obklopené nádhernými paláci zářícími spoustami veselých barev. Dobře oblečení lidé s příjemnými úsměvy na tvářích se procházeli po upravených čistých náměstích a laskavě spolu rozmlouvali. Při pohledu na Bernhardovu roztrhanou uniformu občas někdo káravě zvedl obočí, ale jinak kolemjdoucí vítali oba dva celkem zdvořile. Bernhard se rozhlédl a poškrábal se na neholené bradě.

"To jsem blázen," řekl rozpačitě.

Znovu se rozhlédl, tentokrát ještě pozorněji. S okolím něco nebylo v pořádku. Něco tu scházelo, něco, nač byl tak zvyklý, že se bouřilo i jeho podvědomí. Cítil se ohrožen, cítil ve vzduchu něco nepochopitelně cizího. Dokonce i usměvaví lidé mu připadali hroziví a nebezpečně nelidští. Pomalu přešel pohledem pyšné linie monumentálních budov, přičemž musel přemáhat téměř nepřekonatelnou touhu s řevem utéct. Najednou mu to došlo.

"Kristepane!" vydechl zděšeně. "Žádné reklamy!"

V dohledu nebylo nic, co by alespoň vzdáleně připomínalo reklamní tabuli, firmu nebo plakát. Žádné nápisy přemlouvající vás ke koupi mýdla, deodorantu nebo nejnovějšího auta. Žádná kouřová hesla připomínající, že jedině buran bez špetky vkusu vydrží pohled na televizor roku, aniž by si ho koupil. Žádné reproduktory na nárožích, které by kolemjdoucím rozhodně radily, aby drželi krok s Jonesovými a koupili si to či ono, žádné sametové rozkazy pod prahem slyšitelnosti, abyste si to koupil hned. Nikdo vám nic nenavrhoval, nepřesvědčoval, nenařizoval, abyste si koupili některé z nekonečné nabídky zboží, bez něhož se obejde jen primitiv. Žádné obchody, v jejichž výlohách se pyšně lesknou nejnovější modely. Bernhard stál uprostřed náměstí, ruce se mu třáslly a nervózně se rozhlížel. Cítil se osamělý, strašně, příšerně opuštěný. Nikdy dřív se neocítl v obydlené oblasti, kde by mu někdo neustále neříkal, co má dělat a co si koupit. Z naprostého nedostatku reklamní aktivity a projevu autority se mu zatočila hlava.

Na záchranu mu přispěchalo zocelené zdraví. Měsíce strávené uprostřed divočiny a nebezpečí vzdálených planet jen s reklamními slogany vykřikovanými Robodruhem mu teď pomohly ovládnout třesoucí se ruce a hrdě narovnat záda. Zhluboka se nadechl a opřel o kandelábr, až mdloba ustoupila.

"Fuj!" ulevil si a odvrátil pohled od holých zdí bez reklam. "Nikdy jsem si nemyslel, že se něčeho takového dožiju!"

"Co vám je?" zeptala se Dafnis vyděšená jeho popelavou tváří. "Je vám špatně?"

"Myslím, že už je to lepší," vymáčkl ze sebe Bernhard.

Narovnal se a bez bázně vkročil do města bez reklam, jen občas bolestně mrkl, když mu pohled padl na zvláště velkou nevyužitou stěnu nebo výlohu.

Znovu se zastavili až v samém centru města na rozlehlém náměstí, jemuž vévodila obrovská reklamní tabule křičící svou zprávu velkými šarlatovými písmeny na spěchající občany.

KUPTE DNES - ZAPLAŤTE POZDĚJI, říkala a dodávala, ZÁKAZNÍK JE ZÁKLADEM NAŠI SVOBODNÉ SPOLEČNOSTI.

Bernhard se musel znovu opřít o kandelábr, tentokrát aby zvládl příval radostných pocitů. Přece jen to byli civilizovaní lidé! Vpíjel se do nápisu očima a nesměle se usmíval, až k nim přistoupil hubený pán ve smolně černém obleku a vycenil na ně zuby v širokém úsměvu.

"Pěkné, že?" řekl a ukázal na tabuli.

"Nádherné!" vydechl Bernhard a setřel s tváře slzu dojetí.

"Vkusné. A přitom hluboce pravdivé."

"Skoro jako doma," šťastně zašeptal Bernhard. "Na okamžik jsem si myslel, že snad vůbec nemyslíte na zákazníky."

"Ale ano," ujistil ho muž. "Mohu vás ubezpečit, že na Cockaynu se všichni klaní Mamonu stejně jako jinde ve vesmíru, pravděpodobně víc." Láskyplně se usmál na tabuli a pak hned i na Dafnis a vztáhl k ní pečlivě ošetřovanou ruku. "Prosím vás o prominutí, slečno. Dovolte mi, abych se představil. Jmenuji se Heenlyn. Vy jste tu noví, že?"

Potřásli si navzájem rukama. "Právě jsme dorazili," vysvětlil Bernhard. "Tak tohle je Cockayne?"

Heenlyn přikývl. "Jediná pravá Utopie, planeta svobody a jediná skutečně fungující komerční společnost. Není to tu špatné, že?"

"Jenom jsem přemýšlel, kam jste dali reklamy," začal Bernhard. "U nás doma..."

Heenlyn ho přerušil gestem ruky. "Jistě," řekl, "ale Cockayne je o krok dál. Je to skutečně svobodná země a reklamy jsou téměř zakázány. Žádné reklamy."

"Demokracie?" vydechl Bernhard a zbledl. "Všechno patří lidu? Komunismus?"

"Dejte si pozor na jazyk, pane, nebo skončíte ve vězení!" okřikl ho Heenlyn. "Je tu sice svobodná společnost, ale všechno má své meze, i svoboda." Zamračil se na Bernharda. "Ne, nemáme reklamy. Na Cockaynu přesto

všichni neustále nakupují, všechno, všude a v jakoukoliv hodinu. Nepotřebujeme reklamy."

"Fantastické!" vydechl Bernhard.

"My si to myslíme taky," přiznal skromně Heenlyn. "Růst výroby a spotřeby je na Cockaynu vyšší než kdekoliv jinde."

Dafnis se zeptala, "Nemáte náhodou malý šroubovák? Můj hlasový výstup zase nějak zlobí."

"Hned ho dostanete, vážená dámo," řekl Heenlyn. "Kde jsem to přestal? Ano, reklamy a spotřeba. Víte," na okamžik se odmlčel, aby si zapálil tlustý doutník a vyfoukl jím nad hlavy modrý obláček kouře, "za dávných časů, a není to ani tak dávno, byla Cockayne jen jednou z mnoha zaostalých planet, která bojovala o existenci, jak se dalo."

Spotřeba celkem ušla a stoupala, ale nic světoborného.

Výrobci vyráběli, jak mohli, reklamní kanceláře chrlily reklamy a snažily se proniknout k nemajetným křenům, kteří udržovali kola průmyslu v chodu. Někdy nakupovali a všechno šlo jako po drátku. Ale někdy, bez zjevné příčiny, je nic nemohlo donutit, aby si určité zboží koupili.

Móda se neustále měnila, což bylo správné, protože tak bylo snazší prodávat nové zdokonalené modely výrobků.

Ale nikdy jste nemohli s jistotou předvídat, co si přesně budou zákazníci přát, i když reklamní agentury dokázaly vytvářet nové módní trendy s překvapivou dovedností.

Celá národní ekonomika zabředla do krize, výroba byla vydána na milost a nemilost náhodám. Kterýkoliv den mohlo dojít k tomu, že nějaký nečekaný módní výstřelek způsobí nečekaný chaos. . V tuto osudovou chvíli zasáhla vláda. Náhoda, která se stala omezujícím činitelem národního hospodářství, byla odstraněna. Od tohoto památného dne se výrobci vždy prostě jen dohodnou na příslušných podílech a výrobky jsou rozdělovány spravedlivě a nestranně mezi zákazníky. Vláda místo daní prostě zabavila celou vaší výplatu a vydala vám zboží ve stejné hodnotě. Pokud se výrobci dohodli, že právě letí tečkované plážové buginy, dostali jste je. Když byl náhodou přebytek masa, měl jste na talíři maso sedmkrát týdně a jako loajálnímu občanovi vám chutnalo každé sousto.

Hrubý národní produkt se tak vyšplhal do závratných výšek a všichni byli šťastni... alespoň na čas. Objevily se ovšem i nějaké vedlejší účinky. Nový systém byl tak dokonalý a jeho ztráty tak malé, že výrobci brzy zjistili, že vyrábějí víc, než si lidé mohou dovolit koupit. Snížení cen bylo samozřejmě nepřijatelné, to mohlo vést k inflaci. Výrobu jsme nemohli zastavit, protože to by ještě víc roztočilo inflační spirálu a odbory by stejně nepovolily snížení mezd. Větší spotřeba znamená i větší prosperitu a my neměli na vybranou, museli jsme být úspěšní nebo zemřít. Takže co jsme udělali? Řeknu vám to.

Vláda odstartovala Plán národního dluhu, který umožnil přesunout osobní dluhy zákazníků na čtvrtou generaci, tedy pokud jste ženat a máte děti, které by mohly převzít vaše závazky. Tímto způsobem může občan za spotřební zboží utratit přibližně až pětinasobek své mzdy, tedy včetně své vlastní. Trvalo samozřejmě několik generací, než se výroba dokázala vyrovnat s fantastickou poptávkou, ale jsem rád, že vám mohu oznámit, že všechno už běží hladce. Začíná se dokonce mluvit o tom, že by se měl Plán národního dluhu rozšířit až na desátou generaci. Žijte teď a nechtě pátou generaci svých potomků, aby platili! To je, můj drahý příteli, skutečná Utopie!"

"Myslím, že ano," řekl omámeně Bernhard. "Ale co ti žebráci žijící v chatrčích kolem města? Ti nevypadají, že žijí v Utopii."

"To je pátá generace," řekl Heenlyn. "Je zajímavé, že odmítají platit za lehkomyšlnost svých prarodičů." Povzdechl si. "No, my tu maličkost dřív nebo později vyřešíme."

"Pokud máte v plánu založit vězeňskou planetu," nabídl Bernhard, "poradím vám. O vězeňských planetách vím všechno."

"Něco už vymyslíme," řekl Heenlyn. Zamyšleně si je prohlédl. "Vy dva tu jste opravdu cizí, že?"

"Právě jsem vám to řekl," připomněl Bernhard. "Proč se ptáte?"

"A žádné dluhy?"

"Rozhodně ne tady."

"Blahopřeji," řekl Heenlyn vřele. "Vy dva můžete utratit peníze za deset životů." Odmlčel se a přelétl pohledem z jednoho na druhého. "Doufám, že jste manželé. Jste manželé?"

"Chceme se vzít," odpověděla Dafnis o jedinou sekundu dříve, než Bernhard stačil říct, že ne. "Máte tu nějaký hezký kostel?"

"Jen přes moji mrtvolu!" vyjekl Bernhard a ustoupil o krok. "Kdo si myslíš, že jsem? Někáký úchylák? Hned mě pusť! Tohle jsme si nedomluvili!" Bojoval zoufale, ale marně.

"Tak se rozhodněte!" požádal je Heenlyn netrpělivě.

Dafnis vytrhla kámen z dláždění a bez zjevného úsilí jej rozdrtila ve své bělostné ruce.

"Je to na tobě, miláčku," řekla Bernhardovi sladce. "Ano nebo ne?"

"Ano," povzdechl si Bernhard s pohledem upřeným na kamenné úlomky.

"Nechci tě k ničemu nutit, drahoušku."

"Kde je kostel?" zachrptěl. "Budeme se brát."

"Moudré rozhodnutí," řekl Heenlyn a zářivě se na ně usmál. "Cockayne vás potřebuje, nebo spíš vaše potomky. A nezapomeňte - každé dítě, které počnete, znamená dalších padesát tisíc kreditů na vašem účtě. Budete opravdu bohatý muž, příteli!" Dloubl do Bernharda loktem a spiklenecky mrkl.

"Možná," řekl Bernhard nejistě, protože si vzpomněl na ocelový klín.

Zamířili přes náměstí na druhou stranu. Vyhнули se přitom vesele vyzdobenému pódiu, kde právě pomalu naráželi na kůl jakéhosi muže. Přihlížející dav ho nadšeně povzbuzoval.

"Další lhář," řekl Heenlyn. "Za jediný rok vyplácá celý svůj kredit a pak přiznal, že je sterilní. Udělal dluh dvě stě tisíc kreditu a nemá žádné potomky, aby jej zaplatili."

Bernhard poznamenal, "Je to zvláštní, ale všude, kam přijdu, mám pocit, že jsem doma. Jména jsou jiná, některé zvyky se mi zdají neobvyklé, ale stačí jen trchu nakouknout pod povrch a jsem zase na Plíživé Smrtce."

"Tady je jediná pravá Utopie," řekl Heenlyn.

"Jistě. A u nás doma je zase jediná pravá demokracie. Jména se liší, ale vždycky je někdo na špici, kdo těm ostatním dupe na krk. A vždycky je po ruce nějaká Plíživá Smrtka, kdybys šlápl vedle. Často mne napadá, zdali má vůbec smysl snažit se jí vyhnout. Trestanci jsou alespoň čestní lidé."

"Vy myslíte," řekl Heenlyn a v jeho hlase zazněl nebezpečný tón. "Zákazníci nemají myslet. Mluvil jste v poslední době ještě s někým?"

"Před několika hodinami jsem si popovídal s elektronickým Bohem," přiznal Bernhard. "Začínám si říkat, že měl možná pravdu."

"Tu zatracenou mašinu jsme měli rozebrat už dávno," zavrčel Heenlyn.

"Podkopává vládu, demokracii i svobodu myšlení. Všechno by tu bylo báječné, kdyby ta zvrhlá potvora nepletla zákazníkům hlavu a nepopichovala je, aby začali samostatně myslet. Proč mají zákazníci přemýšlet? Můžete mi to vysvětlit? Vláda za ně myslí ve dne v noci. Když s tím nepřestanou, budeme muset omezit svobodu myšlení i projevu. To by se vám líbilo?"

"Nevím," zamumlal Bernhard. "Co to je svoboda myšlení a projevu?"

"To je jenom takové lidové rčení," vysvětlil Heenlyn. "Ve skutečnosti nic neznamená, ale vždycky jsme za to bojovali, miliony našich chlapců za to položily životy a hezky to zní. Tak bych vám neradil, abyste se na to moc vyptával."

"Ach," řekl Bernhard.

Dafnis poznamenal, "To je všechno moc zajímavé, důležité a tak dál, ale pořád mám uvolněný šroubek a potřebuji šroubovák a ráda bych věděla, kde je ten kostel, o kterém jsme mluvili."

"Nemějte strach," řekl Heenlyn. "Řekněte mi, co si myslíte o tamhletom domě?" Ukázal na monumentální budovu, která se zvedala v nepořádných disharmonických liniích k zataženému lhostejnému nebi a na všechny strany a všem předváděla svou nadutost.

"Nádhera!" vydechla Dafnis téměř omráčená radostí.

"Je váš," prohlásil Heenlyn. "Původně ho postavil jeden ze zakladatelů, sir John Hearse, tvůrce jediné pravé a původní tečkované plážové buginy. Palác nazval jménem Xanadu. Skutečný gentleman a dobrodinec lidské rasy, jeden z našich nejlepších občanů. Stojí tři miliardy kreditu."

"Tu hrůzu si nemůžu dovolit," řekl Bernhard. "Nemohl bych si dovolit ani jeden z těch brlohů za městem."

"Bernharde!" rozplakala se Dafnis a utřela si olejovou slzu.

"Zapomínáte, že vy dva jste jediní nezádlužení zákazníci v Cockayne," upozornil je Heenlyn. "Podle zdejších zákonů musíte okamžitě splnit svou povinnost a řádně se zadlužit u vlády. Jmění pět set tisíc kreditů by vám umožnilo žít si královsky minimálně deset let. Proto vám vláda pronajímá Xanadu sira Johna Hearse, která vás zruinuje během dvou týdnů. Tak do toho!" Úslušný hlas najednou zesílil.

Bernhard zamrkal a potřásl hlavou, jakoby se probouzel ze snu.

"Můžu hrát každou hru, jen musím znát pravidla," řekl temně. "Tak jdem na to."

Vyšli po schodech paláce Xanadu nahoru, kde je čekala armáda sluhů, lokajů, vládních úředníků a dav nadšených občanů. Přivítali je se vši okázalostí potřebnou pro tradiční svatbu, která se musela kvůli nevěstě trochu uspěchat.

"Kristepane!" zasténal Bernhard, když ho dostrkali před usměvavého kněze, kterému stály po boku přísně vypadající strážé. "Jsem rád, že jste věřící," poznamenal kněz a otevřel knihu.

Bernhard pootevřel ústa, ale rychle je zase zavřel. Pak už mluvil jen tehdy, když byl tázán. Bylo to přesně stejné jako doma. Dokonce i strážé vypadaly jako uniformované gorily z Plíživé Smrtky. Podvolil se nevyhnutelnému osudu s odevzdaností, která neslibovala nic dobrého. A pak žili šťastně až do smrti nebo aspoň až do půlnoci, kdy se poslední rozjaření hosté vypotáčeli z paláce Xanadu obtíženi drahocennými dary a kradeným zbožím.

Bernhard se díval, jak řvoucí občané mizí do noci, a pak se hluchý ke vzrušenému volání lásky z ložnice proplížil zadními dveřmi ven a dolů do kanalizace. Sestoupil po rezavém žebříku odpornými výpary, které zelenavě světélkovaly, a rozběhl se dál strmě se svažující chodbou. Temnota pomalu ustoupila nezdravě zelenému přísvitu vyzařujícímu z napuchlých hub, které rostly na zdech z hrubě tesaných kamenů a hladově se po něm natahovaly. Běžel dál a ani si nevšiml, že kamenné zdi ustoupily rezavému kovu. Zápach poněkud polevil. Když se Bernhard dopotácel do velké okrouhlé místnosti, překvapeně zjistili, že už téměř může volně dýchat, aniž by se mu zvedal žaludek.

Něco mu cvaklo pod nohama a světla na zlomek sekundy pohasla. Pak se znovu rozsvítila a Bernhard vyvrávoral na mýtinu obklíčenou masožravými rostlinami, které se praly mezi sebou, aby se k němu dostaly blíž. Zastavil se a ohlédl. Za ním byla kovová stěna s kruhovým otvorem dveří ozdobeným impozantní sbírkou složitě vypadajících zámku a obranných mechanismů. Jen se na ně podíval, zabouchly se s ohlušující ranou. Pak ho oslovily příšerně známým hlasem.

17.

"To jsi ty, Bernharde?" zeptaly se dveře něžně. "Můj statečný rytíř? Muž mých snů? Můj cukroušek?" Dychtivě se zatřásly v závěsech a roztočily číselníky zámku závratnou rychlostí.

"Co to má znamenat?" zeptal se Bernhard a couvl. "Kdo jsi?"

"Tvůj starý přítel ústřední mozek," řekly dveře láskyplně. "Neříkej, že už jsi na mne zapomněl!"

Bernhard koutkem oka postřehl nějaký pohyb a uskočil právě včas, aby se vyhnul hladově rostlině, která se k němu nepozorovaně připlížila zezadu. Posadil se na podlahu pokrytou mechem a zíral na dveře.

"Co to má znamenat?" zeptal se slabě. "To je zase Refanut? Děláš si ze mne legraci, vid'?"

"Ano," odpověděly dveře, "A ne. Je to trochu složité. Dlouhé výklady o zakřivení časoprostoru nemají smysl a některé další věci se stejně vyjadřují lépe matematicky." Povzdechly si. "Ale proč se zabývat hloupostmi... v takové chvíli? Konečně jsme zase spolu, to ti nestačí?"

"Ne," řekl Bernhard a vstal. "Kde jsme?"

"Vzhledem k čemu?" zeptaly se dveře. "Lásko, dal bych přednost nějaké jednoduché nekomplikované a snadno pochopitelné otázce. Například zdali tě stále miluji a co udělám s těmi potvory, které se tu potloukají v noci."

"Oukej, tak co s nimi uděláš?"

"Není to ani tak otázka toho, co s nimi udělám," uvažovaly dveře, "ale co se musí stát. Víš, ono se nic neděje bez příčiny..."

"To už jsem, myslím, slyšel," řekl Bernhard unaveně.

"Tak si myslím, že jsi na cestě k místu, které sice zatím neznáme a nemůžeme nijak pojmenovat, ale přesto je cílem tvého složitého okružního výletu. Ovšem podstatou vesmíru je to, že je..."

"Skrznaskrz zkažený," doplnil Bernhard.

"...nekonečný a složitý. Mohl bys potřebovat nějakou pomoc. Přemýšlím, co bych pro tebe mohl udělat."

"Jenom mě odsud pusť," navrhl Bernhard. Rozhlédl se kolem sebe po slintajících masožravých rostlinách, které ho obklíčily. "Co je za těmi obludami?"

"Další obludy," odpověděly dveře. "Chceš projít na druhou stranu?"

"Zpátky na Cockayne? Nikdy!"

"Mnoho lidí sní o cestě na Cockayne," poznamenaly dveře. "Dokonce i kanály tam jsou prý něco extra."

"Mně připadají všechny kanály stejné," prohlásil Bernhard. Přistoupil k nejbližší rostlině a opatrně ji nakopl. Něco se mihlo jako blesk, ozval se chroustavý zvuk a Bernhard zachránil nohu bez boty. Rostlina vycenila obrovské tesáky a hlasitě krkla. Bernhard se odkulhal zpět.

"Tak co?" zeptaly se dveře.

"Pusť mě odsud," řekl Bernhard. "Už jsem se seznámil s tvou zatracenou zoologickou zahradou, tak mi ukaž, kde je východ, než se zblázním!"

"Život v hydroponických zahradách je těžký a nezná slitování," vysvětlily mu dveře. "Mohl bych přepnout z odpadové šachty na nouzový východ, ale nejsem si jist, že by se ti to líbilo."

"Všechno bude lepší než tohle," řekl Bernhard. "Přepínej."

Dveře si povzdechly. "Jak si přeješ," řekly. Ozvalo se cvaknutí a za vytí obrovského smyčcového orchestru se masivní ocelové dveře pomalu otevřely. Otvorem zazářilo nádherné atomové světlo. Bernhard skočil dovnitř a s nárazem, který mu málem zpřerážel kosti v těle, dopadl o deset stop níž přímo do pilotního křesla.

"Dlouho jsme se neviděli," usmál se na něj rezavými čelistmi Čestný John. Robot seděl v křesle druhého pilota. Měl na sobě saténové šaty zdobené psychedelickými barvami, košili rozepnutou až ke kalhotám obepínajícím štíhlé boky a na nohou boty z pravé kůže. Na šišaté hlavě měl lišáky na stranu nasazený, pečlivě upravený příčesek, který částečně zakrýval velkou rezavou skvrnu na lebce. Napřáhl k Bernhardovi bezvadně naleštěnou ruku vyčnívající z nadýchaného obláčku krajek na konci rukávu.

"Vidím, že život se s vámi nemazlil," řekl soucitně. "Vítejte na Bludném Holandanovi, nejlepším starém vraku v této části galaxie." Obrátil se k řídicímu pultu a vycenil svůj řečový modul v děsivém úšklebku. "Vem to na chvíli za mne, chci si popovídat tady se svým starým přítelem Bernhardem." Pult souhlasně škytl a všechna okna se mléčně zakalila. Čestný John vstal a zvedl i Bernharda. "A teď mi pověz všechno!" zasmál se a srdečně ho poplácal po zádech. "Jak ses sem dostal? Jsme stovky parseků od nejbližšího přístavu. Zdá se mi, že jsme se posledně viděli na Phlegetonu, že? A to je odsud dost daleko."

"Byl jsem dole v kanalizaci, do ničeho jsem se nepletl a najednou..."

"Chápu," řekl Čestný John. "Často napojuji odpadní šachtu na vysílač hmoty, abych se zbavil odpadků a poslal je někam do kanalizace. Netušil jsem, že to funguje oběma směry. Ale tím se vysvětluje řada divných věcí,

které se tu poslední dobou děly." Povzdechl si a vedl Bernharda dlouhou chodbou, těžkou paží ho přitom objímal kolem ramen. "Jak to dopadlo s tím tvým dvojníkem?"

"Přežil jsem. Povíдали jsme si a pak ho něco sežralo."

"Život není peříčko," kývl Čestný John. "Co máš v plánu teď, starouši?"

Bernhard řekl: "Nevím. Hlavně se dostat odsud, myslím."

"Tss, tss," zakroutil hlavou Čestný John. "Takhle se daleko nedostaneš, fakt ne. Musíš se zvednout a bojovat, tak je to správný!" Robot zaváhal. "Já osobně pašuju počasí. Hezká snadná práce, slušný zisk a malé riziko, že tě chytnou. Vozím nejlepší a nejlevnější druhy počasí po celé galaxii. Nakupuji u chudých kořenů na Galistu IV a prodávám s obrovským ziskem nějakému bohatému kořenovi na Tumbě XI. Bouře, krupobití, slunečné, rosa, hezké počasí, sucha. Vyberte si, co chcete, mám to na skladě. Není to zadarmo, samozřejmě. Potřebuji někoho, kdo by pro mě vykupoval zboží. Co ty na to, starý příteli?"

"Pašovat počasí?" zeptal se Bernhard hloupě.

"Moc ti to nepálí, víd?" řekl Čestný John. "To se mi hodí. Tak co? Je to fajn džob. A bezpečný, tedy alespoň tak dlouho, dokud se dokážeš vyhýbat místním farmářům. Bojím se, že už jsem moc známý. Potřebuji někoho, kdo by pro mě získával zboží. Dáme si něco k pití a promluvíme si o tom."

Čestný John zavedl Bernharda do ošumělého salonku a nalil mu sklenici divně páchnoucí whisky. "Napij se," řekl. "To ti udělá dobře. Dej si ještě jednu." Znovu mu nalil.

"Nevím," zamumlal Bernhard a vyprázdnil druhou sklenici. "Nemáš tu něco k jídlu?"

"Ne," řekl Čestný John. "Já nejím. Ale mám tu spoustu alkoholu, používám ho na čištění vnitřností."

"Chápu," přikývl Bernhard a zalapal po dechu, když si tekutý oheň razil cestu krkem.

Čestný John si sedl na gauč a popotáhl si puky na kalhotách. "Náhodou tu právě mám objednávku na pořádnou ledovou bouři," řekl a vytáhl z náprsní kapsy ošoupaný notýsek. "Je na jedné ze starých zábavních planet a někdo si ji přeje pro svůj večírek. Určitě je to blázen, ale platí dobře." Čestný John opět schoval notýsek. "Tak tedy, zákazník platí, tak dostane svou bouři. Co ty na to?"

"Jasan," odpověděl Bernhard nezhřetelně.

"Bezva!" vykřikl Čestný John. "Tak se do toho dáme, starouši! Špatné počasí se neválí na ulici, víš? Musíme ho najít a zvítězit nad ním!" Chytil Bernharda a táhl ho do chodby.

"Nemohl bych se nejdřív trochu vyspat?" zeptal se Bernhard. "Nespál jsem čtyřicet hodin a jsem k smrti unavený."

"Později." Čestný John se rozběhl chodbou, Bernharda nesl v náručí jako malé dítě. "Náhodou jsem se dozvěděl... ale to nevádí. Musíme to počasí ukrást fakt rychle. Někáký barbarský císař z okraje galaxie tam místo paláců rozkoše nechal zřít vřežskou planetu. Důstojníci a dozorcí by pěkně řádili, kdyby zjistili, že jim chci ukrást jejich drahocenné psí počasí."

"Vřežská planeta? Ledové bouře? Dozorci?" ptal se Bernhard a v duši mu klíčilo strašlivé podezření.

"Na to nemysli," skočil mu rychle Čestný John do řeči. "Už jsme tu. Připrav se, kamaráde."

Robot proběhl houštím divoce chňapajících a vrčících rostlin a zastavil se před velkými okrouhlými dveřmi pro odpad.

"Bernharde!" zavyly dveře a dychtivě se zachvěly v pantech.

"Ticho!" houkl Čestný John. "Můj přítel sestoupí dolů, vy víte kam, aby přinesl nějaké pěkné bouřkové počasí. Nemáme čas na hloupé řeči. Otevři!"

Dveře se prudce otevřely a Bernhard vyletěl ven do tmy.

"Dobrý lov!" křičel za ním Čestný John. "A pamatuj si, že jen nejhorší počasí je pro nás dost dobré!"

Bernhard se pokusil o odpověď, ale pevná zem se blížila příliš rychle. Vymrštil ruce před obličej, aby ztlumil náraz. Kruh atomového světla nad ním se začal vytrácet, až zmizel v kalné noci.

Bernhard dopadl na zadek uprostřed obrovské pláně obklopené odpornými tmavými horskými hřbety. Nezdravě bledý měsíc zaléval krajinu příšerným světlem. Nad pustou zemí vyl zlověstný vítr a rval šaty na cáry. Bernhard se těžce zvedl a rukou si chránil obličej před bodavým chladem vichřice.

"Ach, Bože," vzdychl si zmučeně.

"Ano, tady jsem. Co si přeješ?" řekl blízký hlas.

Bernhard se prudce otočil a uviděl na zemi těsně vedle nohou malou kovovou krychličku.

"To jsi ty?" zeptal se nedůvěřivě. "Ústřední mozek?"

"Kdo jiný?" řekla kostka. "Vypadám snad jako víla?" Pohrdavě si odfrkla. "Nejsem to já osobně, to je samozřejmé, protože ve skutečnosti zabírám přibližně patnáct krychlových mil různých součástek a elektronických bloků. Ale jsem tu zastoupen dostatečně, abych tě slyšel, viděl a mohl nakopat do zadku. Tak buď raději zdvořilý." Kostka otevřela jakousi střílnu a zamračeně na něj pohlédla. "A snaž se vypadat míň jako zbloudilá hromada odpadků a víc jako chrabrý voják. Už jsme skoro na místě."

"Na místě?" zeptal se Bernhard. "Na jakém místě?"

"Uvidíš," řekla kostka sebejistě a výsměšně. "Nemyslíš si přece, že všechno to potáčení po galaxii byla náhoda, že?" Burácivě se rozesmála. "To rozhodně ne. A protože už se chýlí ke konci, měl bys sebou hodit! Počkej jenom sekundu, než tvému příteli nahoře pošlu nějakou bouřku. Vždycky platím hned po dodání zboží." V krychli se ozvalo staccatové cvakání a řvoucí víchr polevil na něžně šeptající vánek.

"Oukej, jdeme," dodala krychle, dala se výhruzně do pohybu směrem k němu a při tom plivala metrové plameny. Bernhard se dal na ústup ke vzdáleným horám.

"Já tedy nevím, co je za tím..." začal.

"Ani se nedivím," poznamenala kostka, která klouzala vzduchem za ním.

"...ale nedovolím nikomu, aby mě takhle proháněl. Už se mnou nepočítej! Já končím, slyšíš? Já..." Zavyl bolestí pod ranou elektronického biče, tiše zaklel a dal se znovu na pochod.

Pláň nebyla nekonečná, i když tak na první pohled vypadala. Už po osmi hodinách vyčerpávajícího pochodu dorazila dvojice k téměř svislé skále, kde se zastavila. Krychle zahrála ohlušující akord a kruhovitá část skály zmizela v pomalu vířící mlze. Kostka zahнала Bernharda do chodby obložené kovovými deskami a zalité bledým světlem atomových lamp. Otvor za nimi opět zmizel a nahradila ho hluchá kovová stěna.

"Nestalo by se to, kdyby tě na Cockaynu neodklonil ze správné cesty ten hloupý elektronický Bůh," řekla krychle a vedla Bernharda chodbou dál. "Chyba se teď právě napravuje, takže si nemusíš dělat starosti."

"Kdo si dělá starosti?" vzepřel se Bernhard. "Co je mi do tvých hloupých plánů? A proč se o mne najednou tak zajímáš? O mne se nikdy nikdo nezajímal," řekl hlasem přetékajícím sebelítostí, "tak proč se teď do mne každý strefuje?"

"Jsou tu jisté příčiny a důvody," odpověděla kostka tajemně. "Tak sebou hni a nech si ty hloupé otázky, nebo ti provedu něco, co se ti nebude zamlouvat."

Sestupovali bludištěm stejných chodeb lemovaných dveřmi bez oken, až došli do podzemního komplexu, kde se střídaly rozlehlé sály a malé pokoje, kde bujely podivné deformované rostliny a chodby byly plné hracích automatů. Tu a tam se v prachu válely roboděvky, na jejichž tvářích před věky ztuhl úsměv slibující dosud nepoznané rozkoše. Všude vládlo mrtvé ticho, které přerušilo jen zasyčení dezintegrátoru, když se příliš horlivá a ještě funkční robotka pokusila zatáhnout Bernharda do ponuré tmy pokojíku plného prachu a pavučin a krychle jí to navždy rozmluvila.

Bernhard byl příliš unaven a zmaten. Neptestoval. Brouzдал se prachem, který mu sahal po kotníky, a vnímal jen naléhavý hlas krychle a občas bolestné šlehnutí elektronického biče, když se odchýlil od správné cesty.

Zdřímł si v chůzi a smysly se mu vrátily, až když na něj něco začalo řvát najednou ze všech stran. Zmateně potřásl hlavou a rozhlédl se po místnosti přečpané elektronikou.

"Co je to?" zeptal se mátožně.

"To jsem já, tvůj starý přítel, ústřední mozek této kdysi slavné zábavní planety," sdělil mu burácivý hlas. "Sedni si."

Z podlahy vystřelila židle a setkala se s Bernhardovou zadnicí na půli cesty. Stůl vyskočil ze země o pár stop dál. Na jeho desce ležel malý, zřejmě nedokončený předmět. Bernhard mu stačil věnovat jen jediný pohled a pak začal ječet, protože se na něj vrhla armáda údržbových robotů a začala z něj rvát uniformu.

"Neper se, poškodíš zboží!" okřikl ho ústřední mozek, když se Bernhard udatně bránil přívalu cvakajících a mručících robotů, kteří po něm lezli jako mravenci.

"Já jenom... ááááááááú!" Bernhard zavyl bolestí a hrůzou, když mu ledový pařát vyvrátil čelist a začal šátřat v ústech. Roboti ho povahli na zem. Mohl jen bezmocně přihlížet, jak z něj trhají medaile, výložky a rvou mu i některé zuby. Pak se nahrnuli ke stolu a složili na něj svou kořist. Bernhard se posadil a ohmatal si modřiny a díry v chrupu.

"Pokud jste chtěli dokázat, že jste silnější než já, tak se vám to povedlo," řekl a zamrkal, když se jeho pátrající prst dotkl živého masa. "Tak a teď mi to všechno vraťte a zapomeneme na to." S potížemi se zvedl a klesl na židli. Jeden ze servisních robotů se prodral ke stolu a začal se v ukradených předmětech přehrabovat.

"Jsi cvok," řekl mu ústřední mozek. "To jsou moje věci. Sám jsem si je objednal. Tebe jsem je nechal zaplatit a přivést sem. A teď buď zticha a nech mě věnovat se mému koníčku."

Bernhard se začal zvedat, ale když se jeden z robotů k němu otočil a ukázal tlamu plnou blyštivých tesáků z nerezavějící oceli, rozmyslel si to a zase se posadil. "Nechal jsi mě zaplatit a přivést zboží sem? Ty ses zbláznil!"

Servisní robot usilovně pracoval. Zablesklo se od bodové svářečky, zasyčela stříkací pistole, miniaturní nástroje se dotkly několika míst a provedly nepatrné změny nastavení. Pak robot se spokojeným hučením slezl ze stolu. Se stropu se spustila televizní kamera a pozorně si prohlédla předmět ze všech stran.

"Nádhera!" vydechl ústřední mozek.

"Vysvětlil by mi někdo, o co tu vlastně jde?" zeptal se Bernhard.

"Mistrovský kousek!" prohlásil ústřední mozek šťastně a najel kamerou blíž k jakémusi zvlášť výjimečnému detailu.

"Zlepšené paprsky smrti?" nadhodil Bernhard. "Konečné řešení Základní otázky života? Někáká novinka pro společnost Smrt člověku?"

"Jsi sadistický krvežíznivý pes," odsekl ústřední mozek. "Tohle je přesný model návěstidla L.N.E.R., které bylo kdysi umístěno v Mistle v Suffolku ve Velké Británii na Zemi. Měřítka čtyři milimetry na stopu. Je postaveno jen z těch nejlepších materiálů. Odpovídá originálu do posledního šroubku, do posledního škrábnutí. Nádhera, co?" Mozek ztlumil světlo a nechal na model svítit bodový reflektor.

"Myslím, že ničemu nerozumím," řekl Bernhard tiše.

"Řekl jsem ti, že mám své koníčky, ne?" štkl ústřední mozek podrážděně. "No, tak tohle je můj poslední projekt - nádherně detailní model návěstidla L.N.E.R. v měřítku čtyři milimetry na stopu pro mou modelovou železnici. Většina z ústředních mozků pěstuje nějaké koníčky, dost různé. Některý tvoří planety a divné sluneční soustavy, jiní vytvářejí lidské bytosti a strhnou je až do barbarství, aby je mohli pozorovat, jak se snaží dostat zpět na původní úroveň.

Jeden z účtů za můj vláček jsi zaplatil tím, že jsi jako Ranař Mulligan, Postrach vesmíru, zničil jednu fantastickou civilizaci, která se málem dostala na úroveň bohů. Já zase stavím modelové železnice a používám jenom prvotřídní materiál a nekonečnou trpělivost." Mozek si povzdechl. "To ovšem

znamená získávat součásti z celého vesmíru. A dnes, kdy mezihvězdné vysílače hmoty už dávno nepracují, je to těžké, věř mi.

Tahle páka," řekl a ukázal na jakousi lesklou součást, "byla na zakázku vyrobena v dílnách Refanutu a pak jsi ji dostal jako přívěsek medaile, abys mi ji dopravil. Pokud si správně vzpomínám, zaplatil jsem za ni tvou neocenitelnou protislužbou, která spočívala v tom, že jsi přivedl místní prodejní automaty až k tajnému úkrytu zvrhlého robota sbírajícího knihy. A tohle protizávaží," mozek ukázal na věc, která byla ve šťastnějších dobách řádem Zlaté hvězdy, "udělal robot, kterému se podařilo podstrčit ji gangsterovi jménem Slupp. Ten si s tebou později vyměnil šaty, abys mi je mohl přinést. Zaplatil jsem za ně osobní identifikační kartou, kterou společnost Smrt člověku potřebovala k nějakým ďábelským účelům.

Čočku vyrobil ústřední mozek Schlaraffenlandu a vložil ji do hlavy roboděvky, která se s tebou seznámila a předala ti ji. A tuhle černou clonku vyrobila bytost známá pod jménem Mozek, dost divná osoba, pokud vím, ale dělá nejlepší černé clonky v celém vesmíru. Mám dojem, že jsem za ni zaplatil odstraněním nějakého jejího osobního nepřítele. Je toho ještě mnohem víc, ale všechny ty nádherné díly byly zkrátka vyrobeny na zakázku v různých koutech vesmíru podle mých pokynů. A protože v těchto nešťastných dobách nefunguje žádná poštovní služba, musel jsem si pro ně poslat kurýra, který by je vyzvedl a hned za ně i zaplatil různými protislužbami." Ústřední mozek souhlasně zablikal všemi svými světly. "Vedl sis velmi dobře."

"Ty chceš říct, že tohle všechno bylo... jenom kvůli tomu, abych ti přinesl součástky pro tu zatracenou hračku?" Bernhard téměř oněměl rozčilením.

"Modelové železnice nejsou žádné hračky," řekl ústřední mozek suše. "Jsou velmi náročným koníčkem vyžadujícím trpělivost, čas a velké umělecké vlohy. Už jsem pro své kolejiště vyrobil miliony věcí. Víš, o čem mluvím."

"Ale proč já?" zašeptal Bernhard. "Někoho jsem musel poslat, ne? Byl jsi po ruce, to je všechno. Samozřejmě jsem ti o tom nevyprávěl. Nikdy nic nevysvětluji, když někoho posílám na druhý konec vesmíru. Ale co má být? Já mám své součástky a ty sis užil nádherné dobrodružství. Víš, o čem mluvím, sledoval jsem tě po celou dobu."

Bernhard neodpověděl. Díval se na model skelným pohledem člověka, který už viděl největší hrůzy a nic ho nedokáže překvapit. Ústřední mozek si povzdechl.

"Ale teď, když je všechno hotovo, všechny díly na svých místech a celá konstrukce pečlivě sestavena, cítím se uvnitř tak nějak prázdný. Jako podvedený. Mám ten model velmi rád a obdivuji se sám sobě, jak nádherně jsem ho zhotovil. Je hotov a já najednou cítím, že bych se chtěl pustit zase do něčeho nového. Mám rád přípravu, plánování, čekání, dokonce i tvořivá muka při realizaci..."

Servisní robot, který ještě před chvílí provedl poslední seřízení modelu, vylezl na stůl a rozdrtil celé kolejiště jedinou ranou, po níž se rozletělo na kusy po celé místnosti.

"Myslím, že se teď zase pro změnu pustím do modelů letadel," řekl ústřední mozek.

Bernhard se zvedl s prázdným výrazem ve tváři. "To byl jediný důvod, proč jsi mě honil po celém vesmíru?" zeptal se.

"Jediný," přiznal ústřední mozek. "Ale byl to moc hezký model, že?"

Mluvil do prázdna. Bernhard zmizel.

18.

Dvourychlostní osobní vůz zabrzdil na konečné a s tichým syknutím otevřel dveře. Venku seděl na zemi robot oblečený v zaprášených plavkách. "Patnáct kreditů," řekl.

"Vstupné?" zeptal se Bernhard a ukázal prázdné dlaně. "Nemám ani floka."

"Za ochranu," vysvětlil robot. "Nejsou prachy, nebude ochrana. Vyber si." Znovu se opřel o stěnu a lokl si oleje z plechovky.

"Jsem jenom obyčejný poslíček, který vyřizuje pochůzky pro jednoho praštěného robota," řekl Bernhard a minul ho. Nepotřebuji žádnou ochranu."

"Spěcháš na vlastní pohřeb," řekl robot a pokrčil rameny. "Sbohem."

Bernhard přešel kolem něj do chodby a zavřel za sebou dveře.

"Vidím, že už víš, na které planetě ses octl," poznamenal ústřední mozek z mřížky větráku. "Máš naspěch zpátky do vězení? Na povrchu to může být Plíživá Smrtka, ale uvnitř pořád ještě najdeš Maoro of Ettarra, nejzkaženější zábavní planetu galaxie."

"Jdu dolů do paláců rozkoše," odpověděl Bernhard. "Ten kluk Ishmael mi hodně vyprávěl o Maoro of Ettarra. Najdu si nějaký fungující palác, zavřu se tam a zůstanu tam až do smrti. Máš nějaké námítky?"

"Myslel jsem, že máš vyšší cíle," řekl ústřední mozek.

"Jsem voják," odsekl Bernhard. "Nemám vyšší cíle než spánek, jídlo, pití a sex. Zamknu se tam, zahodím klíč a zůstanu tam až do konce." Znovu vykročil, schválně vířil mraky prachu a ve tváři měl vepsáno odhodlání.

"To nemyslíš vážně," řekl mozek.

"Uvidíš," Bernhard se náhle zastavil a obrátil se k větrací mřížce. "Tak podívej. Právě jsi mě hnál přes celý vesmír kvůli svému pitomému elektrickému vláčku. Jsem utahanej jako kotě a dělá se mi z tebe zle! Teď se budu chvíli bavit po mém!" Vycenil zuby na mřížku, pak se otočil a šel dál.

"Nechci vypadat jako nevděčník," řekl ústřední mozek z další mřížky.

"Fajn. Tak mi ukaž nejbližší palác rozkoše."

"Jistě se najde i něco jiného, co by tě zajímalo," řekla mřížka.

Bernhard se zastavil. "No je tu ještě jedna věc..." Oči se mu rozzářily, ale hned zase pohasly. "Ale Mzek říkal, že už jsem si vypěstoval odolnost. Takže to nepřichází v úvahu."

"Povídej," vyzvala ho mřížka nedočkavě. "Leccos umím. Možná pro tebe budu moci něco udělat."

Bernhard se dal do vysvětlování. Mřížka přemýšlela o řešení problému několik minut.

"Tak tedy," řekla nakonec. "Dá se to zvládnout, ale obávám se, že účinek bude stejně jenom krátkodobý. Jak jsem řekl, částečné projevy tvého vnitřního já byly jen přechodně potřebným prostředkem k dosažení cíle."

"Jak dlouho?"

Mřížka se znovu zamyslela. "Snad týden, snad o den víc nebo míň. Rozhodně nanejvýš osm dní."

"Beru," prohlásil Bernhard.

"Já tě nechápu," řekla mřížka. "Možná si užiješ trochu sadistického potěšení, ale pak už to bude Plíživá Smrtka jednou provždy. Tak proč?"

"Řekl jsi, že máš svého koníčka," odpověděl Bernhard. "Tak já taky. Svým způsobem. Když jsem terorizoval celou galaxii, často jsem si vzpomněl na Starého Držkouna. Mám pár nápadů, které bych na něm chtěl vyzkoušet."

"Chápu." Mřížka si odkašlala. "Koníček je koníček a každý projekt se má dokončit, i když nakonec nepřinese tolik radosti, kolik se od něj čekalo. Pro tebe to zkusím. Připraven?"

"Nikdy jsem nebyl připraven líp," odpověděl Bernhard.

Nad holými plány Plíživé Smrtky neochotně vycházelo slunce. Z nesčetných děr v zemi tvrdé jako kámen se ozývalo tiché chrápání vězňů. Byl to domácí uklidňující zvuk, který do nepochopitelného a tvrdého světa přinášel pocit všednosti a bezpečí, neuvěřitelně starý pozdrav, kterým vězni vítali další nesnesitelný den. Když vycházející slunce políbilo dohola ostříhané lebky, Starého Držkouna surově vzbudil hluk zuřivé rvačky přímo za dveřmi. Vyskočil z postele, která připomínala spíš rakev. Spal oblečen, takže jen hrábl po biči a blasterech a už se v bezvadně naškrobené uniformě a naleštěných botách hrnul ven. Řval přitom z plných plic.

Když vyběhl ze dveří, ještě řval. Pak se náhle zastavil, zmlkl a čelist mu poklesla. Zíral na obrovské zrudlé stvoření, které stálo přede dveřmi. Strašlivé svalnaté ruce byly křivé jako gorilí, hluboko zapadlé oči zářily zlověstným světlem zpod srostlého obočí. Vycházející slunce se radostně

odráželo v řadách medailí, řádů a na zlatě výložek. Ústa, která byla urážkou všeho čistého a nevinného, se otevřela a skřípavý hlas ho s děsivou škodolibostí oslovil.

"Oukej!" zařvala zrůda. "Jsem generál Ranař Mulligan, Postrach vesmírných cest, a celou tu zdejší opičárnu přebírám. Budete poslouchat bez odmluv a otázek nebo vás vlastnoručně roztrhám na cucky!" Zamračil se na Starého Držkouna a ukázal mu své zjizvené ruce, které právě rozdrtily ocelové legované pancíře dozorců jako vaječné skořápky. "Nějaké otázky?"

Starý Držkoun upustil bič a blastery. "Ta tvář," zašeptal. "Ten hlas..." Otřel si zpoceně čelo a fascinovaně zíral na šklebící se zrůdu. "Vás už jsem někde viděl, ale..." Odmlčel se a pak se najednou celý scvrkl, protože mu začaly docházet nevyhnutelné důsledky strašlivé pravdy.

"Bernhard Rordin," zašeptal.

Ranař Mulligan vykročil kupředu a láskyplně hýčkal ve zjizvených rukou groteskně vylepšenou devíticásou kočku.

"Mýlíš se," předl. "Jsem Ranař Mulligan, Postrach vesmírných cest a Zhouba galaxie." Odmlčel se, aby připravil devíticásou kočku k okamžitému použití. "A tys navíc neoslovil velícího důstojníka předepsaným způsobem. S tím musíme něco udělat." Znovu se odmlčel a do jeho zářících očí se vloudila nepatrná stopa veselí.

Bernhardovým hrdlem nezadržitelně stoupal smích, bublal mezi zatatými zuby, až si prorazil cestu a vybuchl Starému Držkounovi přímo do pobledlé tváře. Jeho ozvěna se nesla nad nekonečnou plání, když Bernhard - Ranař Mulligan - kopal vězně okovanými botami, dupal jim po hlavách a vytahoval je jednoho po druhém z jejich bezpečných děr v zemi. Stačil jim jediný vyděšený pohled, zařvali hrůzou a děsem a vrhli se ke svým krumpáčům a lopatám.

Přišel nový Velitel.